

Riječka Majka

God. IX., 2021. br. 15 • Cijena 7 kn

Postulature službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Glasilo

RIJEČ UREDNICE	3
MOZAIK JEDNOGA ŽIVOTA	4
Počeci utemeljenja Družbe	4
Riječka Majka i štovanje sv. Josipa	5
Molitva sv. Josipu	7
Krunica sv. Josipa	7
Šutnja i sabranost vode k Bogu	8
DANI MAJKE MARIJE KRUCIFIKSE	10
Riječka Majka vjeruje Božjoj riječi	10
Riječka Majka je žrtvovala život za druge	11
Mjesečni spomen na Riječku Majku	13
Počeli Dani Riječke Majke	15
Propovijed krčkog biskupa mons. dr. Ivice Petanjka	17
Krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak o knjizi	19
Bog ljubi malenost	21
Dane Marije Kozulić slavimo – i radosno u Kristu mi živimo!	22
Ususret 100. obljetnici preminuća službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić	23
Posjet Riječkoj Majci	25
MAJKA SVE VIŠE PRIVLAČI	27
U Krku proslavljen Dan posvećenog života	27
8. festival znanosti	30
Najznačajnije dostignuće	38
„Hrvatski sveci i blaženici“ Eve Vukine u zagrebačkoj Dubravi	40
Hodočašće od Zadra do samostana Riječke Majke	41
Djeca iz Petrinje kod Riječke Majke	42
Dan domovinske zahvalnosti uz molitvu Gospi Lurdskoj	44
U Socijalnoj samoposluzi „Kruh sv. Elizabete“	45
Predstavljena knjiga	46
„Krucifiksini adventski vijenci – obitelj za obitelj“	52
Obitelj za obitelj	53
Na predbožićnom susretu za redovnice	53
Posjet Domu Marije Krucifikse Kozulić	55
Radost došašća	56
Na granici	56
SVJEDOČANSTVO O SVETOSTI ŽIVOTA	58
Razgovor s Ivankom Volarić, vjeroučiteljicom	58
MAJCI U ČAST	60
Tvoje ime	60
Molitve i uslišanja	63
Milodari	65
Dan Službenice Božje	66
Molitva za beatifikaciju	67

Glasilo Postulature
službenice Božje Majke Marije
Krucifikse Kozulić

Osniivač: Družba sestara
Presvetog Srca Isusova i
Postulatura službenice Božje
Majke Marije Krucifikse
Kozulić

Izdavač: Postulatura službenice
Božje Majke Marije Krucifikse
Kozulić

Glavna i odgovorna urednica:
s. Dobroslava Mlakić,
postulatorica

Adresa:
Postulatura službenice Božje
Majke Marije
Krucifikse Kozulić
HR–51 000 Rijeka, Pomerio 17
Tel.: (051) 325 936;
Mob.: 098 951 46 85

e-adresa:
postulatura.m.k.kozulic@
gmail.com
dobroslavam@yahoo.it

Lektura i korektura:
Jagoda Randić i s. Lidija Turić

Suradnici Postulature:
Helena Anušić, Ornella
Boseglav, s. Gabriella Corva,
s. Lidija Turić, Robert Marušić
i s. Mihaela Martinović

Fotografije:
Foto Kurti, Arhiv Postulature

Grafički dizajn naslovnice:
Branko Lenić

*Glasilo izlazi povremeno
s dopuštenjem crkvenih i
redovničkih poglavara*

Grafička priprema i tisak:
Grafika Helvetica d.o.o. Rijeka

Poštovani štovatelji Riječke Majke i dragi čitatelji!

Unatoč pandemiji i protupandemijskim mjerama, i u ovoj godini bilo je radosnih susreta, hodočašća i molitvenih okupljanja u kući i na grobu Riječke Majke u Rijeci.

Zapravo, kada se čovjek nađe u izvanrednim prilikama života, bolesti, patnji ili bilo kojoj drugoj nevolji, najčešće uranja u vlastite dubine, preispituje sam sebe i postavlja si egzistencijalna pitanja o smislu patnje, života i smrti, o svome odnosu prema Bogu, sebi i drugima. Nije potrebno isticati probleme prouzročene koronavirusom, a zatim i potresi u našoj domovini. Svakako, svaka je nevolja ili kušnja teška, ali možda je ipak danas na neki način lakše jer veći tehnološki napredak, promet i ostalo doprinosi bržoj solidarnosti i međusobnoj pomoći onima koji su ugroženi nego što je to bilo koncem 19. i početkom 20. stoljeća, u doba naše utemeljiteljice, službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić. Jer i u njezino vrijeme vladale su razne bolesti, španjolska gripa, potresi, ali i veliko siromaštvo i glad. No Majka Marija Krucifiksa u siromaštvu i raznim kušnjama života bila je postojana u nadi u

Božju providnost, u Boga koji je Providnost siromaha, Boga koji ljubi siromahe. To veliko pouzdanje u Božju providnost nije nikada ostalo bez odgovora, bez pomoći u svakoj potrebi, u siromaštvu i gladi, jer kad god je zaprijetila opasnost da će brašna u čupu nestati i da će se ulje iz vrča isprazniti (usp. 1 Kr 17, 14), Majka kaže: „Božja je pomoć pritekla, Božje se smilovanje očitovalo.“ I Majka Krucifiksa u nevoljama je okupljala svoju zajednicu na molitvu za potrebite. U tijeku Prvoga svjetskog rata u Risiki je svake večeri pozivala i okupljala mještane na molitvu, a molili su i „Malu krunicu Božjoj providnosti sv. Josipu“. Sa svojom zajednicom živjela je od vjere u milosrdnoj ljubavi prema bližnjemu u potrebi.

U ovom broju glasila Postulature nastavljamo s prilogom o počecima djelovanja Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, koju je utemeljila Majka Marija Krucifiksa u Rijeci, na hrvatskom tlu. Čitajući stranice glasila doći ćete do spoznaje da je i Riječka Majka, poput sv. Terezije Avilske i mnogih svetaca i svetica, bila velika štovateljica sv. Josipa. Majka kaže: „Kad god sam se utekla sv. Josipu, pomoć je uvijek stigla s Neba.“ Kao što je sv. Josip bio glavari i čuvar Svete obitelji Isusa i Marije, tako ga je i Majka Marija Krucifiksa izabrala za glavaru, čuvara i zaštitnika svojih karitativnih ustanova i svoje Družbe. Prvu filijalu Družbe u Risiki 1915. godine također je stavila pod zaštitu toga velikog i moćnog sveca i imenovala je „Dom sv. Josipa“. Ukratko, sv. Josip je uvijek prisutan u svakoj njezinoj molitvi i u njezinu djelovanju.

Za vrijeme proslave Dana Riječke Majke ove godine, ušli smo u jubilarnu godinu - stoljetnicu njezina blaženog preminuća, a želja nam je i molitva da cijelu godinu provedemo u znaku gesla „U zajedništvu je snaga“. To su Majčine riječi, ali i molitva jer i u njezino vrijeme bilo je raznovrsnih podjela na društvenom i crkvenom planu i ona je zaufano molila za jedinstvo Crkve i naroda, obitelji i zajednice. No i danas je, nažalost, ništa manje potrebno, kao i u Majkino vrijeme, moliti za jedinstvo u svakoj ljudskoj i vjerničkoj zajednici. Bliži nam se blagdan Božića. Želim svima da se zaustavimo pred jaslama Novorođenoga i, poput Riječke Majke, od njega učimo rasti u kreposti malenosti, jednostavnosti i ljubavi prema Bogu i potrebitom bližnjemu.

Svim štovateljima Riječke Majke i čitateljima glasila želim

Čestit Božić i blagoslovljenu obilježjenu milosti novu 2022. godinu!

s. Dobroslava Mlakić, postulatorica

Počeci utemeljenja Družbe

Družba kćeri/sestara Presvetog Srca Isusova utemeljena je 6. srpnja 1899. godine u Rijeci. Družba je autohtona hrvatska redovnička zajednica, kontemplativno-aktivna apostolska zajednica, karitativnoga usmjerenja posvećena Presvetom Srcu Isusovu i povjerena zaštiti Bezgrješne Djevice i svetim uzorima i zaštitnicima: sv. Josipu, sv. Franji Asiškom, sv. Antunu Padovanskom i sv. Margareti Mariji Alacoque.¹

Utemeljiteljica Družbe Majka Marija Krucifiksa Kozulić u istoj godini utemeljenja Družbe iz Budimpešte je dobila i odobrenje Statuta Zavoda Presvetog Srca Isusova na Pomeriju u Rijeci. Bila je to dvostruka radost za nju, a njezin duhovnik fra Gaetano iz Arzignana na tome joj je ovako čestitao: „Radujem se stoga državnom priznanju Vašega Zavoda te priznanju od Biskupa. Vaše su muke moje muke i Vaše utjehe i moje utjehe.“² Jedna od prvih sestara zabilježila je: „Čini se da je Srce Isusovo odabralo Rijeku za mjesto koje će ubrati plod toga dragocjenog utemeljenja. A za to djelo Bog je odabrao Mariju Kozulić nakon što je prokušana mnogim nevoljama“ (usp. Dj 14, 22), i „pobijedila tisuću raznih zapreka i ostvarila sretno nadahnuće svetog Utemeljitelja“.³

Franjevac kapucin fra Arkandeo iz Camerina pratio je Mariju Kozulić dvadeset i jednu godinu kao njezin ispovjednik i duhovnik, i kao utemeljitelj Udruge Kćeri Presvetog Srca Isusova podupirao ju je u svim njezinim pothvatima u Rijeci te sve do utemeljenja Družbe kćeri Presvetog Srca Isusova. Božja providnost ispreplela je njihove putove, mo-

litve i žrtve u nastajanju nove redovničke zajednice, novoga Božjega dara u Crkvi i svijetu.

Fra Arkandeo je 1899. godinu proveo bolestan u krevetu, a preminuo je u Gospodinu 20. ožujka 1900. u Trstu, samo osam mjeseci i pet dana poslije utemeljenja Družbe.

Marija Kozulić javila je 7. travnja 1900. godine o. Feliceu Pozziju: „Umro je poštovani o. Arkandeo u Trstu. Preporučam ga u Vaše molitve i sv. misu.“⁴ A fra Carlo iz Pordenonea, kapucin, u isto joj je vrijeme iz Venecije pisao da njezino djelovanje u Rijeci ne bi nikad donijelo roda da nije naišlo na potporu „u Bogu, svetoj duši pokojnog fra Arkandela, i u jakoj ženi koja je znala odoljeti svim teškoćama, sada dostojnoj utemeljiteljici Mariji Kozulić“.⁵

Vjerujemo da je fra Arkandeo, suutemeljitelj Družbe, koji je „sveto živio i sveto umro“, nastavio i s neba pratiti blagoslovom Majku Mariju Krucifiksu Kozulić i njezinu Družbu.

Družba kćeri Presvetog Srca Isusova osnovana je u istoj godini u kojoj je papa Lav XIII. izdao encikliku „Annum sacrum – Sveta Godina“, 25. svibnja 1899. godine kojom je najavio posvetu cijeloga svijeta Presvetom Srcu Isusovu. Papa je pobožnošću Srca Isusova duhovno pripremao cijelu Crkvu i svijet za jubilarnu 1900. godinu.

U temelje Družbe fra Arkandeo iz Camerina i Marija Kozulić ugradili su radosno, ponizno, siromašno i jednostavno življenje u duhu Asiškog siromaška, a sve je to dobrota Srca Isusova.

*s. Dobroslava Mlakić
(nastavlja se)*

¹ Usp. Konst. 1899., gl. VIII., str. 76-77.

² Pismo fra Gaetana iz Arzignana, Verona, 20. srpnja 1899. godine.

³ Biskupski arhiv Senj, Spis br. 554, bez datuma.

⁴ Marija Kozulić, *Izvadak iz poštanske dopisnice*, Rijeka, 7. travnja 1900. Fra Gaetano je 26. ožujka 1900. pisao Mariji: „Bilo mi je žao kad sam čuo za smrt o. Arkandela, a kojeg sam vidio da ide kraju već za poklade.“

⁵ Pismo fra Carla iz Pordenonea, Venecija, 31. svibnja 1901. godine.

Riječka Majka i štovanje sv. Josipa

U Godini smo sv. Josipa, koju je papa Franjo proglasio na svetkovinu Bezgrješnog začeća prošle godine, o 150. obljetnici nakon što ga je papa Pio IX. proglasio zaštitnikom Katoličke Crkve. Time nas papa Franjo ponovno potiče da se u današnjim neizvjesnostima i neprilikama u Crkvi i svijetu više utječemo ovomu moćnom svecu i zagovorniku kod Boga.

Prije nego što nešto kažem o tome kako je Majka Marija Krucifiksa Kozulić, utemeljiteljica naše Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, štovala sv. Josipa, želim podsjetiti na dva značajna podatka o štovanju sv. Josipa u našem narodu.

Zagrebački biskup i kaločki nadbiskup Martin Borković, pavlin, predložio je 9. i 10. lipnja 1687. godine Hrvatskom saboru, a Sabor jednoglasno prihvatio, sv. Josipa za zaštitnika Kraljevine Hrvatske. Proglas je glasio: *Sanctus Josephus communi itidem omnium voto pro Patrono acceptatus - Sv. Josip je jednoglasno proglašen zaštitnikom hrvatskoga kraljevstva*. A 166 godina prije toga, 19. ožujka 1521. godine vlada Dubrovačke Republike zaključila je da se blagdan sv. Josipa 19. ožujka svake godine slavi kao zapovijedani blagdan, da se u katedrali pjeva svečana sv. misa na državni

trošak, da budu zatvorene sve trgovine i da to bude neradni dan. U to doba jedan dio Hrvatske bio je pod vlašću Austrijske carevine, jadranski dio obale pod mletačkom vlašću, a ostali dio Hrvatske bio je pod vlašću Turaka.

Dakle, jedini slobodni dio Hrvatske bila je Dubrovačka Republika, i ona je izglasala da sv. Josip bude zaštitnik i čuvar njezine slobode.

Papa Franjo kaže za sv. Josipa: „U svim okolnostima svoga života Josip je izgovorio svoj ‘fiat’, poput Marije u Navještenju i Isusa u Getsemaniju“ (*Patris corde*, 3). A Majka Marija Krucifiksa u vrijeme svoga progonstva iz Rijeke u Risiku izgovorila je samo: *Fiat, Amor mio, Fiat - Neka bude, Ljubavi moja, neka bude!* I veoma često je u teškim nevoljama, ponavljala: *Fiat, Fiat*.

Papa Franjo također piše o sv. Josipu: „Svi svetci i svetece njegovali su odanu pobožnost prema njemu, među njima i Terezija Avilska, koja ga je uzela za zagovornika i posrednika, usrdno mu se preporučujući i primajući sve milosti za koje ga je molila; ohrabrena vlastitim iskustvom, ova svetica poticala je druge da mu budu pobožni“ (*Patris corde*, 1). Sv. Terezija Avilska kaže: „Ne sjećam se dosad da sam ga išta molila što bi on propustio učiniti.

sti za koje ga je molila; ohrabrena vlastitim iskustvom, ova svetica poticala je druge da mu budu pobožni“ (*Patris corde*, 1). Sv. Terezija Avilska kaže: „Ne sjećam se dosad da sam ga išta molila što bi on propustio učiniti.

Začudjujuća su stvar one velike milosti koje mi je Bog udijelio posredstvom ovoga blaženog sveca.⁶ Za službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu možemo također ustvrditi da je bila velika štovateljica sv. Josipa, jer kaže: „Kad god sam se utekla sv. Josipu, pomoć je uvijek stigla s Neba.“ U molitvama sv. Josipu, zaštitniku u svim potrebama, nije se nikad pokolebala.

Kao što je sv. Josip bio glavar i čuvar Svete obitelji Isusa i Marije, tako ga je i Majka Marija Krucifiksa izabrala za glavara, zaštitnika i čuvara svojih karitativnih ustanova i Družbe koju je osnovala. Prema Konstitucijama, sv. Josip je zaštitnik Družbe. Prvu je filijalu Družbe u Risiki 1915. godine također stavila pod zaštitu toga velikog i moćnog sveca i imenovala je „Dom sv. Josipa“. Majka Marija Krucifiksa se u svim svojim potrebama trajno utjecala sv. Josipu, u svemu što je radila i u njezinoj molitvi trajno je bio prisutan sv. Josip. Uz razne pobožnosti sv. Josipu: trodnevnice i devetnice, dnevno je molila i krunicu sv. Josipu. Mjesec ožujak Majka naziva „dragi mjesec sv. Josipa“ i tijekom cijeloga mjeseca molila je litanije u čast svecu kojemu, kaže, „dugujemo prvo štovanje“. U Konstitucijama Družbe odredila je da sestre cijeli mjesec ožujak obavljaju posebne pobožnosti u čast sv. Josipu. „Pripremam oltar sv. Josipu, jer sutra počinje njegov lijepi mjesec.“ Na početku ožujka ponekad je sama ili s djevojčicama pripremala kućni oltar s kipom sv. Josipa, koji su okruživala pisamca djevojčica u kojima su ga molile za razne milosti.

Sv. Josipu se trajno molila za potrebne milosti i „svetu Providnost“. Majka veli: „Hvala Ti, dragi moj sv. Josipe, što nas nikad

ne ostavljaš.“ „Providnost Božja bdije nad nama.“ „Providnost Božja nas trajno blagoslivlja.“ „Providnost Božja nam ne manjka. Molimo i uzdajmo se!“ „O, Sveta Providnosti!“ „Hvala dragom sv. Josipu.“ „Veliki Bože, velika su i čudesna Tvoja djela.“ „Laus Deo! Laus Deo!“ Često je molila s djevojkama i sestrama posvetu sv. Josipu i zapisala: „Svi smo zajedno izmolili posvetu sv. Josipu.“ Sve svoje djelovanje povjeravala je sv. Josipu. Pouku djece na vjeronauku povjerila je sv. Josipu. U vrijeme gradnje Zavoda u Rijeci i sirotišta u Risiki jednostavno kaže: „Sv. Josip radi za nas; sigurne smo da će doći željeni dan nastavka poslova koji neće zakasniti.“ Službenica Božja ovako zahvaljuje sv. Josipu: „Hvala mom sv. Josipu, za hranu koju smo nakupili od rada u Risiki, koju šaljemo u Rijeku u doba teške oskudice.“ U Dnevniku u travnju 1906. godine zapisala je: „Trajno molimo sv. Josipu.“ Ona također neprestance upravlja svoje molitve sv. Josipu za Crkvu „jer je on njezin sveopći zaštitnik, i za rast vjere u čitavom svijetu“. Zatim moli: „Pomozi nam, sv. Josipe, da sveto živimo i da s nama bude uvijek tvoja zaštita.“ „Srijeda je dan sv. Josipa“, zapisala je Majka u kronici.

Sestre Presvetog Srca Isusova trajno, još od vremena svoje Majke Utemeljiteljice, mole u listopadu molitvu pape Lava XIII. sv. Josipu za Crkvu: „K tebi se, o sv. Josipe, utječemo...“

Majka Marija Krucifiksa nabavila je iz Tirola prvi kip sv. Josipa i postavila ga u kape-lu na Pomeriju u Rijeci, a blagoslovio ga je 7. studenoga 1902. godine o. Bernardin Škrivanić, provincijal. I to govori koliko je Službenica Božja štovala sv. Josipa. Neka nas sv. Josip i Majka Marija Krucifiksa zagovaraju kod Gospodina u svim našim potrebama i nakanama.

s. Dobroslava

6 Terezija Avilska, Djela 3, *Moj život*, Sa španjolskoga preveo Rudolf Kozljan, II., izd. Kršćanska sadašnjost i Hrvatski karmelićani i karmelićanke, Zagreb, 1991., VI., br. 6, str. 38-39.

Molitva sv. Josipu

O sveti Josipe,
tebi se utječemo u svojoj nevolji.
Pošto smo tvoju presvetu Zaručnicu
za pomoć zamolili,
molimo pouzdano i za tvoju pomoć.
Za ljubav koja te je s neoskrvrnjenom
Djevicom i Bogorodicom vezala,
i za očinsku ljubav kojom si
Dijete Isusa grlio, smjerno te molimo,
da baštinu, koju je Isus Krist svojom Krvlju
otkupio, milostivo pogledaš
i svojom moći našoj nevolji u pomoć pritečeš.
O skrbni čuvaru Božanske obitelji, brani
odabrane sljedbenike Isusa Krista.
Ne daj, predragi oče,
da nas okuže zablude i pokvarenost.
Budi nam s neba milostivo u pomoći,
naš jaki zaštitniče u borbi sa vlašću tmine.
Kao što si nekad Dijete Isusa iz najveće
pogibelji života izbavio,
tako i sada brani svetu Crkvu Božju
od svih zasjeda neprijateljskih
te nas svakoga pojedinoga trajno
uzmi pod svoje okrilje,
da uzmognemo po tvom primjeru
i tvojom pomoću
sveto živjeti, blaženo preminuti i u nebu
vječno blaženstvo zadobiti. Amen.

Papa Lav XIII. je odredio da se ova molitva
moli u listopadu nakon sv. krunice za Crkvu,
a sestre Presvetoga Srca Isusova mole je
od početka Družbe.

Krunica sv. Josipa

Na početku:

Vjerovanje, Oče naš...

O sveti Josipe, veliki ugodniče Božji,
Marija je naša Majka, ti budi našim ocem,
vodi nas i ravnaj putem spasenja.
Čuvaj nas i brani sada i na času smrti naše.
Amen.

**Umjesto Zdravo Marijo, na prva tri zrnca i
pet desetica molimo:**

Zdravo, sv. Josipe, vjerni hranitelju Isusa
Krista,
čisti zaručniče Blažene Djevice Marije,
i naš mili oče i čuvaru.
Moli za nas grješnike sada i na času smrti
naše. Amen.

Umjesto Slava Ocu moli se:

Slava Ocu, koji je sv. Josipa
odabrao hraniteljem
svome Sinu Isusu Kristu,
Slava Sinu koji je sv. Josipu bio pokoran,
Slava Duhu Svetomu koji je sv. Josipa
prečistoj Djevici Mariji
dao za zaručnika,
a svim vjernima za oca i čuvara.
Amen.

Krunica sv. Josipa, koju je molila
Majka Marija Krucifiksa Kozulić.

Šutnja i sabranost vode k Bogu

Papa Franjo upućujući poziv na svetost cijeloj Crkvi u svojoj pobudnici *Gaudete et exultate - Radujte se i kličite*, između ostalog, kaže: „Sveci se odlikuju duhom molitve i potrebom za zajedništvom s Bogom“ (br. 147). Oni i usred svojih napora žude za Bogom te navodi riječi sv. Ivana od Križa: „Trudite se uvijek biti u Božjoj prisutnosti, bilo u stvarnoj, zamišljajnoj ili ujedinjujućoj, koliko vam to dopuštaju vaši poslovi“ (br. 148). U konačnici, naša želja za Bogom sigurno će se očitovali u našem svakodnevnom životu, ali samo ako smo revni u molitvi i ne napuštamo je u bilo kojem poslu te ako budemo osluškivali Božji glas u tišini i dubini vlastitoga bića i usred buke ovoga svijeta.

Službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić silno je čeznula za jedinstvom s Bogom, što potvrđuje svojim riječima: „Želim živjeti i umrijeti sveto“. U njezinoj molitvi iščitava se njezin odnos i ovisnost o Bogu što je uzrok i svrha našega spasenja. Ona je bila osoba duboke molitve i kontemplacije sve do mističnih oznaka. U molitvi se osjećala siromašnim i slabim stvorenjem pred svemoćnim Bogom i transcendencijom. Osjećala se i nesposobnom za dobro, a privrženom nevjerlostima tražeći snagu u svojim slabostima, prema sv. Pavlu: Jer snaga se u slabosti usavršuje (usp. 2 Kor 12, 9-10.). Njezina molitva življenje je zajedništva s Bogom u vjeri, nadi i ljubavi. U molitvi traži Boga potvrđujući to riječima sv. Augustina: „Za sebe si nas, Gospodine stvorio, i nemirno je srce naše, dok se ne smiri u tebi.“ Jer jedino Bog, koji je neizmjeran, može nasititi neizmjernost ljudske čežnje za puninom sreće i života. A to se spoznaje u tišini i šutnji u dubinama vlastitoga bića.

Temeljna pretpostavka istinske molitve

i jest sposobnost slušanja, i stoga je Majka Marija Krucifiksa shvatila da je za stupanje u zajedništvo s Bogom nužno potrebna šutnja i sabranost. Odnosno, molitva je za nju, prije svega, slušanje i stupanje u dijalog s Bogom. Ona je bježala od svake rastresenosti i vrednovala je šutnju i sabranost kao sredstva koja vode k spoznaji Boga i jedinstvu s njim. Osobito ističe kreposti šutnje i sabranosti, zato što sve svoje misli i želje želi usredotočiti na Boga jer su one kadre udaljiti je od njega. Stoga veli: „Nikad ne izaći iz nutarnje sabranosti. Ne reci nijednu riječ ako nije na slavu Božju ili na korist bližnjemu ili stvarno nužna, tako ćeš zaslužiti da možeš stupiti u razgovor s Gospodinom Bogom svojim.“ Svojoj sestri Ireni piše neka se utječe Majci Božjoj: „Neka tvoje misli budu uvijek dostojne Isusa i Marije i da nikad ne misliš na stvari o kojima ne bi mogla s njima razgovarati. Vježbaj se u tome i možeš biti sigurna da ćeš biti pobjednica.“

Nadalje, Službenica Božja za šutnju kaže: „Divne li kreposti, tko ne griješi svojim jezikom, i ne griješi riječima, savršen je čovjek! Tko čuva šutnju, tj. čuva se svakog taštog razgovora, bit će sjedinjen s Bogom!“ „Izbjegavati one koji govore o drugima; ispričavati tuđe pogreške, a ako se djelo ne može ispričati; neka se ispriča nakana.“ Češće je zapisala: „Šutnja i pobožnost.“ „Unutarnja sabranost“,

i još često kaže: „Vježbanje u prisutnosti Božjoj!“ ili „Staviti se u prisutnost Božju.“ Ona neprestano traži Božju prisutnost i živi je u svakodnevnom životu, dionica je Kristova svećenstva, prinoseći Bogu sebe i siromahe kojima je poslana. Predati se Božjoj prisutnosti znači biti kao dojenče na grudima majke, kako kaže psalmist (usp. Ps 131, 2), i osluški-vati govor Božjega Srca, kao sv. Ivan apostol na Posljednjoj večeri.

Koliko je Majka Krucifiksa bila uronjena u osluški-vanje Božje riječi, Božjega glasa možemo zaključiti i iz toga što, primjerice, uzima za meditaciju ili za razmatranje cijeli mjesec svetopisamske riječi: „Govori, Gospodine, jer sluškinja tvoja sluša.“ Za Mariju to znači, kako piše, „biti pažljiva s obzirom na to što će se Isus udostojati reći našem srcu i moliti da bi mogla odgovoriti mu i trčati za njegovim miomirisom.“ „Povuci se u sobicu svoga srca gdje ćeš uvijek naći svoga Isusa“ (usp. Mt 6, 6).

I kao što nas papa Franjo poziva da živimo u jedinstvu s Bogom, i službenica Božja Majka Marija Krucifiksa svojim duhovnim kćerima govorila je: „Moramo znati da se i usred poslova može živjeti za Isusa u samoći, on će nas poučiti kako možemo biti s njim i usred buke, odnosno također usred svijeta. Sagrađi usred svog srca duhovnu ćeliju jako zatvorenu i donesi u sebi odluku da iz nje nećeš nikad izići. Kad si usred posla, upravi čvrsto svoj pogled u zaručnika Isusa i misli na to da njemu služiš i tako ćeš uživati u njegovoj prisutnosti i bit ćeš s njim. Ako tako budeš postupala neće te rastresti tvoji poslovi i tvoje izvanjske i vremenske dužnosti, dapače, pomoći će ti da budeš uvijek s Isusom.“ I svima nama Majka preporučuje da možemo u šutnji i tišini doći u blizinu Božju: „Dušo moja u dubokoj šutnji promatraj Boga svoga.“

s. Dobroslava

Josipova šutnja nije nijemost; to je šutnja ispunjena slušanjem, djelotvorna šutnja, šutnja koja otkriva njegovu duboku nutrinu. „Riječ koju je izgovorio Otac, postala je njegovim Sinom - tumači sveti Ivan od Križa – i ona uvijek govori u vječnoj šutnji, i u šutnji treba biti slušana dušom“.

Isus je odrastao u toj „školi“, u Nazaretskom domu, uz svakodnevni primjer Marije i Josipa. I ne čudi što će On sâm, u svojim danima, tražiti mjesta tišine (usp. Mt 14, 23) i pozvati i svoje učenike da to isto iskuse, na primjer: „Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo“ (Mk 6, 31).

Kako bi bilo lijepo da svatko od nas, po uzoru na sv. Josipa, uspije vratiti tu kontemplativnu dimenziju života kojoj upravo šutnja širom otvara vrata. Ali svi iz iskustva znamo da nije lako: tišina nas pomalo plaši, zato što traži od nas da uđemo u same sebe i susretnemo se s najistinitijim dijelom sebe. I mnogo je onih koji se plaše šutnje, moraju govoriti, govoriti i govoriti, ili pak slušati, radio, televiziju..., ali tišinu ne mogu prihvatiti jer ih plaši. Filozof Pascal primijetio je da „svu nesretnost ljudi treba tražiti samo u jednome: u tome što ne znaju biti u miru i tišini svoje sobe“.

papa Franjo

Riječka Majka vjeruje Božjoj riječi

Postulatura službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić svakog 29. dana u mjesecu organizira Dan Riječke Majke u spomen preminuća službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. U nedjelju 28. veljače 2021. godine u kapeli Presvetog Srca Isusova na Pomeriju misno slavlje predvodio je vlč. mr. Mario Gerić, rektor Bogoslovnog sjemeništa u Rijeci u suslavlju s mons. Nikolom Imbrišakom.

U propovijedi nadahnutoj životom i djelom Riječke Majke i svetopisamskim tekstovima, vlč. Gerić je kazao kako Dan Riječke Majke koji slavimo u korizmenim danima poziva da se u korizmi po zauzetijoj molitvi i razmatranju Božje riječi, djelima posta i pokore, a nadasve djelima ljubavi, nastojimo suobličiti s našim Učiteljem Isusom Kristom. Njegovo uskrsnuće naviješteno je u evanđeoskom ulomku o Kristovu preobraženju na brdu Tabor. Gospodin nam pokazuje ono što je u njegovoj ljudskosti bilo skriveno, a to je prava istina o Isusu, Božjemu sinu. Njegova nebeska slava je ono na što smo svi pozvani, a ostvaruje se po trpljenju i križu. „Suobličeni

s Kristom možemo prispjeti slavi uskrsnuća i biti dionici uskrsne slave kojoj je Gospodin prispio. Posebice djela ljubavi koja je Isus svjedočio svojom zauzetošću za najpotrebitije jesu djela koja nas suobličuju Kristu.“

Kao uzor za nasljedovanje vlč. Gerić je stavio pred vjernike Riječku Majku, zauzetu kršćanku koja je prihvatila ono što se trudimo u korizmi – povjerovati i živjeti Božju riječ. Upravo se snažna vjera u Božju riječ očitovala u životu službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić. Zatim je propovjednik podsjetio na njezine riječi zapisane u kronici o povjerenju koje je imala u ostvarenje Božje volje. Riječka Majka je poput Abrahama, koji je bio suočen s neizmjernim poteškoćama, izašla iz udobnosti kako bi, vjerujući Božjoj riječi, sabirala nezbrinutu djecu, davala im dom, odgoj i vjeru u Isusa. Kada je ostala bez hrane, rekla je: „Preostalo je još samo bijeloga brašna, ali Srce Isusovo bdije nad nama.“ Bog je jamac našega spasenja i suobličavanja s Kristom. Kada nam se čini da ne uspijevamo odgovoriti na Božji poziv i nemamo 'ljudskih resursa' koje smatramo preduvjetima naše vjere, svjedočanstva i spasenja, tada ostajemo razočarani. „Današ-

nja Božja riječ, kao i životni primjer svjedočki i mučenički Riječke Majke pokazuju nam da je stvarnost drukčija i da niti svjedočanstvo Božje ljubavi niti naša vjera i spasenje ne ovisi o ljudskim resursima, nego o tome koliko se predajemo Bogu. Koliko imamo povjerenja u ono što Bog govori da će biti ostvareno? Bog nikada ne iznevjerava svoje obećanje i ovo je poziv na ozbiljnu suradnju s Božjom riječju.“

Biti kršćanin znači ozbiljno surađivati s Božjom riječi, istaknuo je vlč. Gerić. Potrebno je dati pristanak na nju i čekati ostvarenje tog obećanja u potpunoj predanosti. Tome nas uči Riječka Majka koja je jasno, bez ustručavanja, zadržke i ostajanja samo na ljudskoj podršci, davala neizmjereno povjerenje Bož-

joj riječi i ljubavi. Ona je uz zauzet rad, svu stvarnost posvećenja Boga prepuštala njemu samome. Prepuštala je da Bog po njezinoj autentičnosti ostvari spasenje onima kojima je bila poslana. Na kraju je vlč. Gerić sve nazočne potaknuo da u službenici Božjoj Mariji Krucifiksi Kozulić upoznaju uzor kršćanskog života, ljubavi i poziv koji treba nasljedovati.

Nakon misnoga slavlja održana je molitva kod groba Riječke Majke koji se nalazi u predvorju samostanske kapele Presvetog Srca Isusova na Pomeriju. Upravo u toj je kući Marija Kozulić, utemeljiteljica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, prije više od stotinu godina, djelovala i pomagala potrebitima.

Riječka Majka je žrtvovala život za druge

Svakog 29. u mjesecu sestre Družbe Presvetog Srca Isusova okupljaju se na molitvi i misnom slavlju da službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić bude uzdignuta na čast oltara. U ponedjeljak 29. ožujka 2021. godine misu u kapeli Družbe na Pomeriju i molitvu kod groba Riječke Majke predvodio je vlč. Luka Pranjic, župnik Župe sv. Romualda i Svih svetih na Kozali, a suslavio je mons. Nikola Imbrišak.

U propovijedi nadahnutoj na Velikome tjednu i „Otajstvu križa“ istaknuo je kako i sama službenica Božja Majka Marija Krucifiksa, kada je 8. svibnja 1904. godine odjenu la redovničko odijelo i položila svete zavjete, uzela ime Krucifiksa (Raspeta). „Ima li veće ljubavi nego dati život za prijatelje. Ima li veće ljubavi nego raspeti svoj život za drugoga. Upravo je to Riječka Majka činila osnivajući Zavod Presvetog Srca Isusova za siromašnu

djecu bez obzira na njihovu vjeru i narodnost. To je i sam naš blaženi kardinal Alojzije Stepinac na svoj način činio spašavajući druge, a na poseban način djecu. U javnim nastupima i pismima zahtijevao je poštivanje svake osobe, bez razlike na rasu, narodnost, vjeru, spol i dob. Upravo je tako i Riječka Majka činila brinući se za najslabije i najsiromašnije“, rekao je vlč. Pranjić.

Podsjetio je kako nije Isus bio jedini čovjek koji je visio na križu. Mnogi su križevi bili uzdignuti duž Rimskog imperija. Mnogi su zločinci, ubojice, pljačkaši i razbojnici bili raspeti i visjeli na križevima koji su u ono vrijeme bili najokrutnija smrtna kazna. Onaj koji je bio raspet, morao je satima visjeti dok se ne bi ugušio te su i sami Rimljani kasnije uvidjeli okrutnost te kazne pa su je ukinuli, rekao je propovjednik. „Međutim, mnogi su od njih raspeti zbog svojih zlih čina i djela, ali je Isus raspet kao pravednik. Mnogi su umirali zbog vlastitoga zlodjela koje su počinili, a Isus je umro zbog moga i tvojega zlodjela, zbog naših grijeha i opaćina“, pojasnio je vlč. Pranjić.

Bio je to najveći zločin, zločin protiv Boga, protiv Sina Božjega, protiv ljubavi, pravednosti i dobrote. A ta ljubav i dobrota bila je radi nas, radi našeg spasenja i otkupljenja, rekao je vlč. Pranjić. „I kad je izgledalo da je sve gotovo i izgubljeno On s križa progovara ‘Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine’ (Lk 23, 34). On s križa pobjeđuje mržnju, pomiruje čovjeka s Bogom i čovjeka s čovjekom. Došao je slomiti to neprijateljstvo u nama i poziva nas da to neprijateljstvo slomimo u samima sebi jer bez toga nećemo imati mira u duši. Jedino Krist svojom snagom može to u nama učiniti. Za to treba moliti i za to treba imati ljubavi prema onima najslabijima“, kazao je vlč. Pranjić.

Podsjetio je da u Velikom tjednu imamo privilegij i čast pratiti Isusa na njegovu putu. „Kao i dvanaestorica učenika, možda nećemo to učiniti na najbolji, savršeni način kao što ni oni nisu. Možda će i nas uhvatiti san tako da sve ovo jednostavno prespavamo. Možda ćemo od iscrpljenosti i umora zaspati umjesto da bdijemo i molimo. Možda ćemo sve to izdaleka promatrati i gledati, pretvarajući se da Isusa i ne poznajemo. Može se dogoditi i da ga zatajimo kao što je to Šimun Petar učinio. Može se dogoditi da jednostavno pobjegnemo od svega iz straha da nam ne ode glava. Možda se dogodi da mu se obratimo tek na kraju, kao što je to učinio jedan od razbojnika. Međutim, nije važno u kojoj ulozi ćemo se naći, važno je da se ne nađemo u ulozi Jude. Zašto? Jer ta uloga vodi u smrt, ne samo fizičku nego i duhovnu“, rekao je vlč. Pranjić.

Pojasnio je razliku između Petrova zatajenja i Judine izdaje, kazavši da je Juda smišljao kako će Isusa izdati. To je bilo zlobno u srcu i uvijek je zlobno kada i mi smišljamo kako drugome napakostiti, kako podmetnuti nogu, kako ga popljuvati, omalovažavati i u provaliju baciti... Tada upravo djelujemo kao Juda. Petar za razliku od Jude nije smišljao svoje zatajenje. To mu se jednostavno kao čovjeku dogodilo. Uplašio se i u slabosti to učinio, rekao je propovjednik.

Sestre je potaknuo da u Velikome tjednu dublje uđu u promišljanje o otajstvo Isusove muke i uskrsnuća. Oni koji prigrle svoj križ i ostanu mu vjerni, zadobit će milost da i njihova trpljenja Gospodin pretvori u radost – uskrsnu radost koju je brinući se za siromašne, širila i službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić, zaključio je vlč. Pranjić.

Helena Anušić

Mjesečni spomen na Riječku Majku

Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova proslavile su 29. svibnja Dan Riječke Majke, spomendan preminuća svoje utemeljiteljice Marije Krucifikse Kozulić.

Misu je u samostanskoj kapeli na Pomeriju, gdje se čuvaju posmrtni ostatci Službenice Božje, predvodio salezijanac don Josip Stanić, potaknuvši sestre da ostanu vjerne poslanju svoje Utemeljiteljice koje je usporedio s djelima Ivana don Bosca i Marije Dominike Mazzarello. „To poslanje je ljubav prema Bogu, ljubav prema bližnjima, prema onima koji su potrebni i onima najpotrebnijima. Darove koje smo primili od Gospodina staviti njima na raspolaganje. Majka Marija Krucifiksa je, uistinu tako živjela, a tako je i umrla i zbog toga je sada u statusu službenice Božje”, rekao je don Josip.

Postulatorica kauze Marije Krucifikse i vrhovna predstojnica Družbe s. Dobroslava Mlakić, zahvalivši salezijanskom svećeniku,

također je podsjetila na povezanost te dvije redovničke zajednice. „Nakon što je blaženo i sveto preminuo don Bosco, u siječnju 1888. godine, majka naše Majke Utemeljiteljice, mama Katarina piše svojoj kćeri Mariji, koja je tad živjela i djelovala u Trstu: 'Izmolili smo zajedno milost, za koju smo molili po zagovoru don Bosca.' Iz pisma ne saznajemo o kojoj se milosti radi, ali svakako majka piše da su uslišani po njegovu zagovoru,” rekla je s. Dobroslava. Kao drugu poveznicu navela je sličnost karizme i apostolske djelatnosti, ali i njihovu dobru suradnju u Rijeci. „Kad su salezijanci 1918. godine došli u Rijeku, bila je to doista uska suradnja, jer salezijanci su započeli u našim prostorima okupljati mladež. Sigurno je i to da je i Majka Krucifiksa poput don Bosca sav svoj život žrtvovala i dala za djecu i mladež”, rekla je s. Dobroslava.

Helena Anušić

Ljubav nije nikada nikoga osiromašila, nego nad onim koji ima ljubavi prema bližnjemu sja blistava zvijezda Božjeg blagoslova.

Majka Marija Krucifiksa Kozulić

Nedjelja, 26. rujna

CRKVA UZNESENJA MARIJINA

(KOSI TORANJ-ASSUNTA)

Slavlje rođenja i krštenja Marije Kozulić

Euharistijsko slavlje u **18.00** sati predvodi mons. dr. **IVICA PETANJAK**, krčki biskup

27., 28. i 29. rujna

KAPELA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

POMERIO 17, RIJEKA

Svaki dan trodnevnice sveta krunica u **17.30** sati

Sвета misa u **18.00** sati

predvodi vlč. dr. **MARIO TOMLJANOVIĆ**, generalni vikar Riječke nadbiskupije

Srijeda, 29. rujna

DAN PREMINUĆA RIJEČKE MAJKE

Euharistijsko slavlje u **18.00** sati predvodi vlč. dr. **MARIO TOMLJANOVIĆ**,
generalni vikar Riječke nadbiskupije

Počeli Dani Riječke Majke

U nedjelju 26. rujna, na dan krštenja Majke Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci, u kojoj je Službenica Božja krštena, predstavljena je nova knjiga vrhovne predstojnice Družbe s. Dobroslave Mlakić: „Udruga Kćeri Presvetoga Srca Isusova u Trstu i Marija Kozulić (1879.-1889.)“. Predstavljanju je prethodilo svečano liturgijsko slavlje koje je predslavio krčki biskup mons. Ivica Petanjak i ovime je započeo program Dana Riječke Majke.

Na poslanje Riječke Majke utjecao je njezin boravak u Trstu, kao i udruge i crkvena gibanja toga vremena, bratovštine i trećoredci u kojima su aktivnu ulogu imali vjernici laici, potpomognuti i vođeni redovništvom i svećeništvom. O ovoj temi detaljnije je govorio krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak. Između ostaloga je istaknuo kako knjiga vrijedi neizmjereno, prije svega za Družbu sestara Presve-

tog Srca Isusova jer otkriva njihove početke, vodi nas na izvore, omogućava upoznati vrijeme, okolnosti i duh Marije Kozulić.

Izv. prof. dr. sc. Marko Medved osvrnuo se na povijesne i društvene okolnosti u Trstu za vrijeme kojih je Marija Kozulić ondje djelovala i koje su na nju snažno utjecale. Naglasio je da ova knjiga doprinosi poznavanju života i sazrijevanju duhovnog zvanja utemeljiteljice jedine autohtone riječke redovničke zajednice.

Na kraju, o ovom vrijednom djelu utemeljenom na dostupnoj povijesnoj, izvornoj arhivskoj kao i pravnoj dokumentaciji o Udruzi Presvetog Srca Isusova u Trstu i Mariji Kozulić, prigodnu riječ uputila je autorica s. Dobroslava Mlakić. U knjizi je odgovorila na pitanje zašto se kroz predstavljenu knjigu želimo vraćati na početke, tj. izvore Družbe te od srca na kraju zahvalila svima koji su na bilo koji način doprinijeli nastanku i objavljivanju ovog djela, kao i pomogli da se djelo i život Majke Krucifikse širi i upoznaje. U glaz-

benom dijelu programa nastupili su *Schola Cantorum* Rijeka i obitelj Tuhtan. Predstavljanje je moderirala Helena Anušić.

Od ponedjeljka 27. rujna do srijede 29. rujna liturgijska slavlja u 18 sati predvodio je generalni vikar Riječke nadbiskupije vlč. dr. Mario Tomljanović u kapeli Presvetog Srca Isusova na Pomeriju, samostanskim prostorima u kojima je živjela i djelovala službenica Božja Marija Krucifiksa Kozulić.

Helena Anušić

Propovijed krčkog biskupa mons. dr. Ivice Petanjka

Današnje evanđelje (Mk 9, 38-48), kao i ono prošle nedjelje, događa se u kući, tj. Isus je sa svojim učenicima došao u Kafarnaum i ušao u kuću. Ne kaže se čiju. Budući da nije točno određeno, svatko od nas bi je mogao doživjeti kao svoju kuću. Isus u mojoj - našoj kući. I to bi imalo veliki smisao i snažnu poruku, jer je Isus i ušao u kuću kako bi se ondje u intimnoj atmosferi, daleko od utjecaja masa, posvetio poučavanju svojih učenika.

Prošle nedjelje Isus je putem govorio o svojoj neizbježnoj mucu i smrti, a oni su se međusobno prepirali tko je među njima prvi. Kad su ušli u kuću, Isus ih pita o čemu su to tako žustro raspravljali, a oni su šutjeli. Očito posramljeni. No Isus je to znao i zato im je za uzor postavio dijete, ali iz današnjeg evanđelja dalo bi se naslutiti da taj Isusov primjer i opet nije polučio ono što je Isus želio.

Nakon što je Isus postavio pitanje učenicima, Ivan apostol postavlja pitanje Isusu: „Učitelju, vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni zloduh. Mi smo mu branili jer ne ide s nama“ (Mk 9, 38). Unatoč tomu što je Isus ovoga časa postavio dijete u sredinu i rekao tko među njima hoće biti prvi neka bude posljednji i poslužitelj svima, čini se da se Ivan apostol još uvijek ne može osloboditi njihove prepirke s puta o tome tko je prvi, tko je važniji, kome koje mjesto pripada... i sad Isusu postavlja pitanje iz kojega proizlazi kako oni kao Isusovi učenici, koji su od njega dobili neke ovlasti i poslanje, smatraju da imaju monopol i da bi ih bilo tko drugi ugrozio ili im bio konkurencija.

Sebičnost koja je toliko prisutna u nama ljudima ide tako daleko da i ono što smo nezasluženo primili ili na dar dobili počinjemo shvaćati kao nešto samo naše i kako mi jedini imamo

pravo na to; dobili smo besplatno i nezasluženo, a toliko puta se time želimo okoristiti ili sebi ime steći.

Jer ono što smeta Ivanu i njegovim drugovima nije to što ovaj izgoni đavle i ljude oslobađa od zla nego što to ne čini onako kako oni to čine i zato što ne pripada njihovom krugu. Važnija im je vanjska forma, nego sama bit stvari.

Stoga Isus ponovno pojašnjava da njegovi pozivi, poslanje i mandati nisu isključivi, nego uključivi. Time što je nekome nešto povjerio, nije sve druge isključio. Dobro ne dolazi samo od nas, nego i od mnogih drugih koji s nama nemaju ništa, jer dobro ima svoj izvor u Bogu samome. Božje djelovanje uvijek nadilazi bilo koju grupu, družbu, red, stalež, instituciju. I Bog nikada ne može biti naše vlasništvo kojim mi možemo upravljati. On je u svojim djelovanjima uvijek slobodan.

Ivanovo pitanje i ponašanje apostola prilika je da Isus još dublje pojašni Božje gledanje na cijeli svijet i na one za koje mi mislimo da nisu Božji ili da nisu naši. Možda nisu formalno s nama, nemaju krsnog lista, ali žive evanđeoskim duhom.

Isus zatim ide još jedan korak dalje i kaže, ako nekršćanin kršćaninu zato što je kršćanin dade samo jednu čašu hladne vode, bit će zato

nagrađen. Ne znamo kako, ali Isus kaže da će biti. Kao i to, ako kršćanin sablazni nekršćanina, bolje bi mu bilo da potone u morske dubine. I mi ćemo biti „nagrađeni“, samo kako.

Maleni o kojima govori Isus i koje ne smijemo sablazniti jesu oni koji bi htjeli postati kršćanima, koji bi željeli ući u zajedništvo i čija vjera još nije toliko jaka da se može nositi sa svim izazovima, a naše bi ih ponašanje udaljilo od punog zajedništva s nama i s Isusom Kristom. Sablazan bi se mogla usporediti s ubojstvom ako svojim ponašanjem nekoga tko se oduševio za Isusa Krista, koji je izvor života i spasenja, mi na neki način ubijemo, jer se zbog nas pokolebao. Onda je i naša kazna teška: bolje da s mlinskim kamenom oko vrata završimo u morskim dubinama.

Ako želimo ući u duh ovih Isusovih teških riječi, proizlazi da je bolje da umremo i strašnom smrću nego da nekoga tko ima malu vjeru načinom života i ponašanja zavedemo u zabludu, obeshrabrimo ili uništimo. Bolje da mi ostanemo bez nekog dijela tijela (ruke, noge, oka) nego da nekoga brata ili sestru odvedemo na stranputicu.

Zašto je Isus tako rigorozan u svojim zahtjevima? Ove njegove riječi strašno zvuče. Zato što smo svi mi jedno tijelo, čija je glava Krist koji je umro za svakoga od nas. I zato je po Isusovoj logici bolje za nas da mi ostanemo bez nekog dijela svoga tijela koje bi nas vuklo u propast i bilo sablazan za druge nego da se izgubi i jedan cijeli čovjek za kojeg je Isus umro.

Ako se želi nasljedovati Isusa, mora se biti spreman na rezanje svega onoga što može biti stupicom i zamkom nama samima i drugome.

Na koncu, ti maleni o kojima govori Isus može biti svatko od nas. Svi smo mi ljudi male vjere. Ja mogu sablazniti tebe, a ti možeš sablazniti mene. Nitko od nas ne stoji na čvrstoj stijeni vjere i svaki dan je ta vjera na kušnji, na ispitu i u opasnosti da je izgubimo.

Svjesni smo i toga da ima vjere ondje gdje bi-

smo je se najmanje nadali i očekivali te da vjera takvih može učvrstiti našu vjeru ili potaknuti nas na ozbiljno promišljanje i obraćenje.

Tko god čini dobro, dolazi od Boga, onaj koji čini zlo, dolazi od Zloga. A jedini mjerodavni sud o svakome donijet će samo onaj koji jedini poznaje srce svakoga od nas, Isus Krist.

Draga braćo i sestre!

Svetac ne bi bio svetac kad ga se ne bi moglo pronaći i pratiti kroz evanđelje i to tako da ga se prepozna kroz određene vidove evanđelja. Naime, evanđelje je toliko široko da ga nitko od nas ne može u potpunosti do savršenstva živjeti, nego svakome od nas i od njih zapne za uho ili oko nešto što se doživljava kao osobno meni upućeno.

I službenicu Božju Mariju Krucifiksu Kozulic veoma dobro možemo promotriti i kroz ovo današnje evanđelje. I to kroz ova tri organa o kojima govori Isus: ruku, nogu, oko, koji mogu biti čovjeku na propast i na spasenje. Isus govori, ako te nešto od toga sablažnjava, odsjeci ga i baci jer ti je bolje bez toga ući u Kraljevstvo Božje nego s tim propasti.

Službenici Božjoj Mariji Krucifiksi njezini dijelovi tijela nisu bili na sablazan, nego na spasenje i to obrnutim redom nego ih Isus donosi. Ona je najprije vidjela potrebe malenih i osjetila je da im može pomoći. Vidjeti je osobita odlika majke. Majka zapaža potrebe svoje djece. Vidi i očima, i osjeća intuicijom, i djeluje po nagonu i nagnuću svoga srca.

Nakon što je vidjela, pokrenula se. Nije ostala na mjestu, nego je krenula prema potrebitima. Čini ono što Bog stalno čini prema nama i što je pokazao po svome Sinu koji je došao k nama i nije se umorio hodajući prema čovjeku. Ne čeka jući da mu se dođe, nego idući u susret.

I na koncu dolaze ruke. Vidjeti, doći i činiti. Činiti dobro svakome i svima, i ne pitati je li naš ili vaš? Kristov je. Svi smo Božji, svi smo njegovi, svi njemu pripadamo i k njemu idemo. Amen.

Krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak o knjizi

Drage sestre Družbe Presvetog Srca Isusova, draga braćo i sestre!

Knjiga Propovjednikova kaže: „I na kraju, sine moj, znaj da je neizmjereno mnogo truda potrebno da se napiše knjiga, i da mnogo učenje umara tijelo“ (Prop 12, 12).

Kad uzmemo u ruke neku knjigu, nakon naslova, prvo što pogledamo je njezina cijena. Malo kad nam padne na pamet da se pitamo koliko je muke i truda uloženo u njezino pisanje. Budući da ova knjiga nema cijene, znači da vrijedi neizmjereno.

Vrijedi neizmjereno prije svega za Družbu sestara Presvetog Srca Isusova, jer njima otkriva njihove početke, vodi ih na izvore i omogućava da upoznaju vrijeme, okolnosti i duh njihove utemeljiteljice službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić (1852.-1922.).

Znači puno i za grad Rijeku, jer se puno toga ovdje dogodilo i još uvijek se događa. I vrijedi mnogo za redovništvo u Hrvatskoj, kao i za cijelu domovinu, jer sada imamo prilike još bolje upoznati jednu znamenitu i svetu redovnicu iz našeg naroda, kao i one prve nasljedovateljice koje su bile nošene istim idealima i prožete evanđeoskim žarom.

Kad je riječ o osobama koje su u životu nešto učinile, a putovale su svijetom i susretale

se s mnogim drugima, nikada ne znate gdje se o takvima nalazi neko pismo, dokument, svjedočanstvo,... koje može dati jedno potpuno novo svjetlo na sve što se događalo s tom osobom i sa svim što je s njom u vezi.

Istraživati povijest, osobe i događaje, uvijek je jedna velika avantura koja može dovesti do velikih otkrića i saznanja, a može dovesti do velikih razočaranja. Ima više studenata koji su započeli svoj doktorat, a nikad ga nisu dovršili, jednostavno zato što nisu mogli. Došli su u određenom trenutku do zida zbog bilo kojih razloga i sve je stalo. Mnoge godine rada i truda, ali bez konačnog uspjeha.

Zato treba odati priznanje sestri Dobrosravi Mlakić, što se uistinu upustila u jednu avanturu, sa željom da što bolje upozna i što više dozna o svojoj utemeljiteljici službenici Božjoj Mariji Krucifiksi Kozulić, koja je živjela na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće.

Budući da je svatko od nas dijete svoga vremena, sve ono što nas okružuje i svi oni koji s nama žive ostavljaju u nama i mi u njima neki trag.

Zato i sestra Dobroslava piše o sredini i ambijentu u kojem je živjela Majka Krucifiksa, a to je desetogodišnji boravak u Trstu (1879.-1889.) u njezinim mladenačkim godinama, koji će odrediti njezin životni put.

O prilikama toga vremena govorit će prof. dr. Marko Medved. To su presudne godine u njezinu životu i zato je dobro vidjeti cijelu tu društveno-političku situaciju, kao i bogata vjerska gibanja, pokrete, udruženja, bratovštine, pobožnosti,...

Zašto ime Sestre Presvetog Srca Isusova, tko je na to utjecao, kako su bili organizirani laici u Crkvi onog vremena, što su sve činili,.... sve to naći ćete ovdje.

Ako do sada niste znali, ovdje ćete otkriti i koje su tri karizmatične osobe koje se nalaze u temeljima ove Družbe (fra Arkandeo iz Camerina, Amalija Doležal, Marija Krucifiksa Kozulić).

Kao što sam rekao i za vrijeme svete mise, sveci su oni koji evanđelje žive tako kao da njima osobno Krist govori. Tako bismo svi mi trebali živjeti, ali evo na primjerima svetih vidimo kako su njih pojedine evanđeoske rečenice tako „pogodile“ da su ih prihvatili kao nešto što Krist govori baš njima osobno.

Poznato je da je Majku Krucifiksu u njezinu djelovanju među djecom vodila Isusova rečenica: „Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25, 40). U naše vrijeme prof. dr. Tomislav J. Šagi Bunić ovo je dao izvesti na sve svoje majice i govorio da je u toj rečenici sve evanđelje i da se na tome temelji *Civilizacija ljubavi*, o čemu je prvi govorio sveti Pavao VI., koncilski papa.

Vođena ovom rečenicom Majka Krucifiksa uzima sebi geslo: „Utažiti žeđ raspetom Kristu“. Možemo li govoriti o njoj kao preteći svete Majke Terezije iz Kalkute čiji se cijeli život okrenuo naopačke kad je čula onoga čovjeka koji je na željezničkoj stanici umirao i vikao: „Žedan sam!“ Toliki koji su prolazili pokraj njega ili možda preko njega, čuli su taj vapaj, a samo jednoj osobi je on preokrenuo život za 180 stupnjeva i na temelju toga je učinila veličanstvena djela.

Sav apostolat Majke Krucifikse u Rijeci i Risiki na otoku Krku, sažet je u tri riječi, u „Tri čuda ljubavi – jaslice, križ, euharistija.“

Drugi dio ove knjige govori o pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu u Trstu u ono vrijeme i o utjecaju te pobožnosti na djelo Majke Krucifikse.

Zatim su tu neka originalno sačuvana pisma koja su za povijest i povjesničare prvo-razredni povijesni izvor i vrelo od najvećeg značaja.

Na koncu, naći ćete ovdje: Konstitucije, Pravilnik, Priručnik i Statut Udruge.

I ono što daje vrijednost i ozbiljnost ovoj knjizi njezina je utemeljenost na dokumentima, na izvorima kojima se služila i zato ne samo da je za čitanje zanimljiva, poučna, povijesno utemeljena, nego i obvezuje onako kako je rekao sveti Augustin: „Kad su mogli ini i ine možeš i ti Augustine!“

Bog ljubi malenost

Kako je liturgija od velikog značaja, uvijek nam stavlja u prvi plan neki detalj, neko središte, a upravo u ovim čitanjima, napose današnjem evanđelju, Gospodin govori o - veličini. No Gospodin ne opisuje veličinu po nekim djelima, po nekim realnostima, već po onomu što je najbitnije: primiti 'najmanjega', primiti onoga koji najviše vrijedi, dakle, primiti dijete.

Dragi prijatelji, zar nije značajno da je u ovoj kući, i danas dijete blagoslov, da ima velik znak. Dijete je onaj početak, ono se stavlja kao ono zrno koje će jednoga dana izrasti. Kad se vratimo tolike godine unatrag, vidimo da je Majka Krucifiksa imala oko da prepozna onoga u potrebi. Tako i mi moramo. Moramo osjetiti trenutak kada i kako nekomu trebamo pomoći - upravo je Gospodin poticaj za taj trenutak! Po svetoj Riječi daje nam onu svetu nakanu - primi onoga koji je u potrebi! Jer tko prima takvoga, prima Boga, prima mene! Zamislite, koji paradoks vjere, da se Gospodin stavio tako nisko. Ponekad, kada netko prolazi pored malog djeteta, čujemo kako kaže, nešto poput: 'Ja sam stariji, mene trebaš slušati', što je vrijednost koju treba slijediti, ali kršćanstvo nekada vrijednosti ne doživljava onako kako mi to mislimo da treba biti. Gospodnji prst sve vodi.

Drage sestre, ako i vas vodi prst Božji, a prst Božji je onaj doticaj ljubavi i nježnosti, sve ćete uspjati. Dragi prijatelji, htio bih vas nešto pitati. Vi ste ovdje s časnama, super vam je, sve imate, kud ćeš bolje, jel' tako? Ali promišljam o sljedećem - koliki broj djevojaka je prije vas bilo tu? Koliko je njih nosilo sestre u svojim srcima? A to i mi danas rado činimo. Sve je počelo idejom, a netko je morao biti pokretač te ideje. Netko nije, Bogu hvala, smio odustati od predaje ove Riječi. Moramo stoga priznati i

reći - Majka Krucifiksa je znala primiti dijete, u punom smislu te riječi. A što je danas ispred nas? Ispred nas su naši životi, naše nakane, ali prije svega toga mora biti Gospodin Isus Krist! Ne ja, ne moja zajednica, ne moja intencija, ne moja družba, ne ja, ne moje, nego da se u zajedništvu stvara ona karizma koja je potrebna, dar blagoslova, a svatko od nas je stvoren da postane drugome blagoslov!

Bio sam zaista sretan kada sam čitao današnje evanđelje - pomislio sam, Bože, kako je tvoj prst predivan, kako je tvoj prst jasan. Sjetio sam se kako Bog govori Abrahamu - Idi, idi iz te zemlje, idi, neće biti jednostavno, ali idi i opusti se u duhu. To nije neko vanserijsko karizmatско doživljavanje života, to je nešto što svatko mora doživjeti od Duha Božjega - duha stvaralaštva, duha ostavštine koji od minusa može stvoriti plus. A sam vaš znak koji nosite, drage sestre, je biti upisan u Srce Isusovo! Želim vam od sveg srca da u ovom drugom danu trodnevnice promišljate kako je Gospodin dao

Majci Krucifiksi da stavi ono zrno svetosti na ovu zemlju. Tako i mi moramo činiti kako bismo rasli u svetosti.

Drage sestre, draga braćo, neka nas Gospodin u ovom danu dotakne po toj slici maloga djeteta baš kao što je dotaknuo i Majku Krucifiksu, neka dotakne i nas, da znademo služiti i biti služitelji ovome svijetu, rekao je, između ostaloga, vlč. dr. Mario Tomljanović u svojoj propovijedi.

Dane Marije Kozulić slavimo – i radosno u Kristu mi živimo!

Drugog dana trodnevnice za proslavu Krucifiksina, 27. rujna 2021. godine, prisustvovala smo sv. misi koja je služena u domskoj kapelici Presvetog Srca Isusova.

Ovome slavlju odazvale su se učenice iz Glazbene skupine koje su animirale misno slavlje, ali i mi ostale.

Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. dr. Mario Tomljanović koji se u propovijedi osvr-

nuo na Majčinu ljubav prema djeci, njezinu odanost Bogu te hrabrost, volju i trud za pomaganje najpotrebnijima. Na kraju sv. mise izmolili smo zagovornu molitvu Majci Krucifiksi i zazvali njezinu pomoć u novoj školskoj godini koja je pred nama.

Monika Cazin, 3. r. Ekonomske škole M. Mirkovića

Petra Stipetić, 3. r. Građevinske tehničke škole

Ususret 100. obljetnici preminuća službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić

Usrijedu 29. rujna sestre Presvetog Srca Isusova u Kući utemeljenja Družbe obilježile su 99. obljetnicu blažena preminuća svoje utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić – Riječke Majke, te svečanim euharistijskim slavljem ušle u jubilarnu 100. godinu. Misu je predslavio generalni vikar Riječke nadbiskupije vlč. dr. Mario Tomljanović.

Vrhovna predstojnica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova s. Dobroslava Mlakić uputila je pozdravnu riječ i srdačnu dobrodošlicu te istaknula da ulaskom u 100. obljetnicu blažena preminuća Riječke Majke Družba želi sljedeću godinu molitvom provesti u znaku gesla: „U zajedništvu je snaga“.

„To su njezine riječi, ali i molitva jer Majka Marija Krucifiksa je živjela u vrijeme društvenih i crkvenih podjela na nacionalnoj osnovi u našem gradu Rijeci te je ona zaufano molila za jedinstvo u cijeloj i mjesnoj Crkvi te za jedinstvo, slogu i ljubav u obiteljima. I danas je ništa manje nego i u njezino vrijeme

potrebno moliti za jedinstvo kako u Crkvi i društvu, tako i u obiteljima i svakoj ljudskoj i vjerničkoj zajednici.

Ovu obljetnicu želimo slaviti u jednostavnosti i zahvalnosti Bogu za našu Majku Utemeljiteljicu, ali i sjećati se svih naših 117 preminulih sestara koje su ugradile svoj život u povijest svoje Družbe, a nadasve u rast vjere u ovoj mjesnoj riječkoj Crkvi i metropoliji.

Duh koji je prožimao život i djelovanje sestara u počecima i generacije kasnije, može se sa sigurnošću reći da je to bila ljubav prema

majci Crkvi i službenicima oltara te milosrđe i ljubav prema siromašnoj djeci i mladeži. I ova obljetnica naše Majke Utemeljiteljice – Majke siromašnih, i ovo vrijeme u kojem živimo poziv je da gledamo ono bitno. Cijela Crkva i svi smo mi pozvani ovom svijetu svjedočiti Božju prisutnost i Božju ljubav. U ovoj neizvjesnosti Majka Marija Krucifiksa nam može biti uzor što učiniti i kamo se zaputiti, jer ona je u svoje vrijeme u Božjem svjetlu pronašla svoje poslanje koje joj je Gospodin povjerio, to jest da bude znak i oruđe Božjega milosrđa“, riječi su kojima se s. Dobroslava obratila vjernicima na ovaj, za sve poseban dan.

U nadahnutoj propovijedi vlč. Tomljanović postavio je vjernicima pitanje o vremenu koje provedemo govoreći o Bogu i koliko svjedočanstvo našega života govori o Bogu. Danas su to za nas neizmjereno bitna pitanja – biti Božji glasnici. Službenica Božja Marija Krucifiksa Kozulić nam čitavim svojim životom govori kako živjeti za Boga, poručio je propovjednik.

U nastavku je vjernicima poručio da su hodočašćem u prostore u kojima je djelovala Riječka Majka došli podsjetiti na onu činjeni-

cu koja se događa upravo ovdje, u ovom okruženju. „To je okruženje naše službenice Božje Majke Marije Krucifikse koja je znala uperiti pogled prema nebesima, ali je znala, dok je gledala prema nebesima, vidjeti onoga u potrebi, onoga kome treba pomoći, dati ruku. To je duhovnost, to je kršćanstvo, to znači hoditi za Kristom, služiti Kristu, biti primjer. Danas u mnogočemu trebamo mi vjernici biti primjer.“

Na ovaj dan došli smo se pokloniti jednom primjeru života koji izgara za Gospodina i zahvaliti Bogu za taj primjer. Upravo iz tog živog primjera rodili su se ovi primjeri, rekao je, ukazujući na sestre Presvetog Srca Isusova koje svojim djelovanjem nastoje nasljedovati

karizmu svoje Utemeljiteljice. „To je onaj život koji se ne zaustavlja u povijesnom trenutku, nego ide naprijed, za Gospodina. To je taj život koji se pouzda u Gospodina, koji će znati prepoznati Božji glas i koji će znati ići i pokazati drugomu kako prepoznati taj glas koji dolazi od Dobroga Pastira.“

Generalni vikar Riječke nadbiskupije pročitao je i poruku riječkog nadbiskupa koadjutora mons. Mate Uzinića upućenu sestrama koje nasljeđuju život i djelo Majke Krucifikse: „Život i karizma službenice Božje Majke Marije Krucifikse bili su više od sto godina nadahnuće sestrama Presvetog Srca Isusova, ali i mnogim drugima, za nasljedovanje i posluživanje Isusa Krista u svima koji su potrebni. U godini obilježavanja 100. obljetnice njezina preminuća toga se sa zahvalnošću želimo prisjetiti kako bismo, s nadom gledajući u budućnost, u njezinu nadahnuću mogli otkriti poziv Isusa Krista i njegova Pre-

svetog Srca upućen nama danas za življenje evanđelja u ovom našem vremenu i prostoru i u odnosu prema svim ljudima s kojima živimo i koje prepoznajemo kao braću i sestre, a osobito onima koji su najpotrebniji da im se takvima pokažemo i u njima poslužimo Isusa Krista i njegovo Presveto Srce.“

Na kraju misnoga slavlja najmlađa sestra novakinja s. Vlatka Majačić kao znak ulaska u 100. obljetnicu preminuća službenice Božje Majke Krucifikse upalila je svijeću koju je odnijela na njezin grob.

Liturgijsko slavlje animirao je župni zbor iz Omišlja s voditeljicom zbora s. Valentinom Marinović, a uz vjernike iz Riječke nadbiskupije, na misi su sudjelovali hodočasnici iz Župe sv. Josipa iz Slatine sa sužupnikom Nikolom Legcem i sestrama koje žive i djeluju u Slatini.

Helena Anušić

Posjet Riječkoj Majci

U srijedu 29. rujna, krenuli su autobusom hodočasnici, njih tridesetak, iz obje slatinske župe, Sv. Josipa i Bl. Ivana Merza, u Rijeku na otvorenje Godine službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić. U tom razdoblju kroz pojačane duhovne napore: molitve, zagovore, sv. mise, poglavito sestara Presvetog Srca Isusova koje je Majka Utemeljiteljica osnovala 1899. godine i ostalih štovatelja, molit će se za njezino proglašenje blaženom i svetom.

Utemeljiteljica je svojoj Družbi udahnu-la kristocentričnu i marijansku duhovnost. To znači da je sva upravljena prema Kristu i nebeskoj Majci Mariji. Središte te duhovnosti je štovanje otajstva Kristova Srca, osobno predanje i posveta Presvetom Srcu Isusovu i

čašćenje Bezgrješne Djevice. Sjedinjene s Kristom Raspetim i živeći po svetim zavjetima u zajednici, sestre u jednostavnosti, poniznosti i ljubavi daruju svoj život za svetost Crkve i spasenje svih ljudi.

Slatinski vjernici vezani su sa sestrama ove autohtone hrvatske redovničke zajednice od 1937. godina kada su na poticaj hrvatskog pjesnika Vladimira Nazora sestre otvorile samostan i sirotište (za napuštenu djecu) u darovanoj kući u ulici Braće Radića 19. O 80. godišnjici bogatog i mnogim žrtvama obilježenog socijalnog, karitativnog i liturgijskog djelovanja sestara u Slatini izdana je i 2017. godine knjiga s. Dobroslave Mlakić.

U samostan sestara u ulici Pomerio u Rijeci, zemni ostaci Majke Utemeljiteljice vraćeni

su 2020. godine i pohranjeni u kameni sarkofag u Kući utemeljenja Družbe koju je sagradila početkom 20. stoljeća i u njoj podizala siromašnu i napuštenu djecu iz Rijeke i okolice. U kapelici samostana nas hodočasnike dočekala je s. Dobroslava, postulatorica kazuze Majke Krucifikse i vrhovna predstojnica Družbe. S puno zanosu i ljubavi govorila nam je o životu Majke Utemeljiteljice i o velikim djelima koja je činila za siromašne tako da je još za života prozvana Riječkom Majkom. Obišli smo njezinu redovničku sobu i pomolili se na njezinu grobu.

Nakon toga slavili smo sv. misu na koju su se, pored sestara i nas, sabrali i riječki štovatelji Majke Krucifikse. Koncelebriralo je osam svećenika, a sv. misu predvodio je generalni vikar Riječke nadbiskupije vlč. dr. Mario Tomljanović. Paljenjem svijeće proglašena je Godina Majke Marije Krucifikse Kozulić. Nakon, s ljubavlju pripremljene večere, oprostili smo se od sestara i krenuli natrag u Slatinu.

Prije dolaska u Rijeku posjetili smo Nacionalno svetište sv. Josipa na Dubovcu u Karlovcu. S poviješću svetišta (osnovano 1987. na spomen 300. obljetnice kada je Hrvatski sa-

bor izabrao sv. Josipa za zaštitnika domovine Hrvatske) upoznao nas je rektor mons. Antun Sente mlađi. Vidjeli smo u svetištu krasan mozaik koji će resiti oltar, rad akademskog umjetnika Josipa Botterija Dinija koji je autor i vitraja na prozorima. I Slatina 19. ožujka slavi svoga zaštitnika sv. Josipa koji je titular župe osnovane 1919. godine. Slatinska ljepotica građena u novogotičkom stilu posvećena je 1913. godine.

Nakon Karlovca krenuli smo na Trsat posjetiti najstarije svetište s kontinuiranim čašćenjem Majke Božje u Hrvatskoj (proslava 730. obljetnice ove godine). Zbog gubitka Svete kućice koja je čudesno prenesena u talijanski Loreto, papa Urban V. poslao je 1367. trsatskom svetištu čudotvornu sliku Majke milosti koja se časti sve do danas.

Kao trsatski hodočasnik ovo svetište je 8. lipnja 2003. godine posjetio i Hrvatima najdraži papa sv. Ivan Pavao II.

Slatinske hodočasnike predvodio je župnik *in solidum* Župe sv. Josipa vlč. Nikola Legac te slatinske sestre Presvetog Srca Isusova: Dionizija, Nives, Krešimira i Flavija.

Vlatko Jelenčić

U Krku proslavljen Dan posvećenog života

Na blagdan Prikazanja Gospodinova u hramu, 2. veljače 2021., kada se slavi Dan posvećenog života, u Krku su se okupile redovnice i redovnici koji djeluju na području Krčke biskupije, iako, zbog specifičnosti situacije uslijed pandemije, u nešto manjem broju.

Susret je započeo u dvorani biskupije. Sudionike je pozdravio biskup mons. dr. Ivica Petanjak te povjerenik za redovnice vlč. Zvonimir Badurina Dudić. Uslijedilo je predavanje s. Dobroslave Mlakić, postulatorice kauze za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić.

Dotičući se nepogoda koje su zadesile čovjeka današnjice: od pandemije, potresa i ekonomskih neprilika, s. Dobroslava je istaknula kako je cjelokupna povijest bremenita mnogim teškim razdobljima bolesti, ratova, siromaštva i ostalih nedaća koje su utjecale na čitave narode i donosile mnoge promjene. Predstavila je zatim službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu Kozulić – „ženu velike vjere, sigurne nade i milosrdne ljubavi, osobu široke naobrazbe i zauzete ljubavi, graditeljicu karitativnih ustanova, učiteljicu i odgojiteljicu djece i mladeži i zauzetu pastoralnu djelatni-

cu“, koja je znala prepoznati izazove vremena i na njih odgovoriti. Zajedno s biskupom Antunom Mahnićem ulagala je mnoge napore u zauzimanju za siromašne kojih je bilo mnogo, i danas se za oboje vode kauze za proglašenje blaženima i svetima. I u doba kada je djelovala Službenica Božja ljudima su prijetile najprije kolera, tifus, a zatim i španjolska gripa te onda još i Prvi svjetski rat, što je sve uzrokovalo smrt mnogih, glad i siromaštvo. Takva teška razdoblja dovode čovjeka u ispitivanje sebe i svojih vrijednosti, svog života i onoga na čemu taj život temelji, svoje odnose prema sebi, drugima i Bogu. Marija Krucifiksa Kozulić na siromaštvo i glad koje je zatekla po dolasku iz Trsta u Rijeku odgovorila je otvarajući karitativne ustanove. Konkretno je pritekla u pomoć potrebitima, primala siromašnu, bolesnu i napuštenu djecu te im pružala sve potrebno. Na otoku Krku djeluje skoro punih pet godina. U doba kada je vladala tuberkuloza i u jeku Prvog svjetskog rata, otvara u Risiki sirotište i brine za bijedni narod. Uza svu zauzetost i brigu, ona organizira danonoćna klanjanja i odvaja noćne sate za osobno klanjanje pred Presvetim Sakramentom od čega crpi snagu. „Živjela je od vjere, upirući svoj pogled u Raspetu Ljubav koja je preobražava. Od Boga sve očekuje i od Boga sve dobiva. Kod nje ljubav prema Bogu i bližnjemu bile su jedna te ista stvarnost.“

I u ovoj Godini sv. Josipa Službenica Božja može nam biti primjer. Njemu je posvetila svoj prvi zavod koji je otvorila u Rijeci, odabrala ga za čuvara svojih ustanova i zaštitnika Družbe koju je osnovala, povjeravala mu svoj rad, njemu se utjecala u mnogobrojnim potrebama i po njegovu zagovoru dobivala mnoge milosti. I danas Sestre Presvetog Srca Isusova njeguju pobožnost sv. Josipu i njemu

se stavljaju pod zaštitu.

Nakon predavanja, uslijedilo je misno slavlje u krčkoj katedrali koje je predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Redovnici i redovnice okupili su se na grobu sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića gdje se upriličio blagoslov svijeća.

U homiliji biskup Petanjak rekao je sljedeće:

Današnji blagdan Prikazanja Gospodnjeg u hramu, četrdeseti dan nakon njegova rođenja, još nas jednom vraća u božićno ozračje, koje odiše nježnošću, malenošću, dolaskom novog života na ovaj svijet, što u nama budi radost i veselje. No, u isto vrijeme, ovaj blagdan i sam čin prikazanja muških prvorodenaca Bogu u židovskom narodu, mogao bi se veoma dobro povezati s našim slavljinama sakramenata, počev od onog prvog, a to je krštenje.

Evangelist Luka inzistira na tome da su Marija i Josip donijeli Isusa u hram da ga prikažu Gospodinu zato što to nalaže Mojsijev zakon, da su prinijeli dva goluba zato što to zahtijeva Zakon, da su obavili sve što propisuje Zakon... Vjerno izvršavanje i opsluživanje Zakona može biti čin vjere i bilo bi dobro da je, ali može biti i čista tradicija, jednostavno „da se učini, pa ako i ne pomogne, neće škoditi“.

Zašto nešto činimo? Zašto roditelji krste djecu, a nemaju nikakve veze s Crkvom, niti znaju što to znači, niti se kasnije trude da odgoje svoje dijete u evanđeoskom duhu, niti koji je smisao pripadnosti Crkvi, zajednici vjernika? Toliko upitnika i toliko zašto koji bi ipak trebali dobiti neki svoj odgovor i svoj zato.

Kasniji Isusov život i odgoj će pokazati da su Marija i Josip iskreno živjeli svoju vjeru i iz vjere obdržavali Zakon, a ipak dva lika koja su se tog dana i trenutka našla u hramu, starac Šimun i proročica Ana, cijelom ovom događaju daju posebno značenje i težinu.

Šimun i Ana su također vjerni i pobožni

Židovi, ali njihova vjera, unatoč njihove poodmakle životne dobi, nije ostarjela i nije postala dio tradicijskog folklora, nego su to starci veoma živoga Duha koji imaju istančan osjećaj za posebnu Božju prisutnost koja se odvija u jednom svakodnevnom činu, s obredom koji se ponavlja, koji je za sve jednak, a upravo ta posebnost i neponovljivost svakog novog novorođenog djeteta čini da sve to ne bude samo obred, nego duboka egzistencijalna stvarnost u kojoj Bog sa svakim djetetom koje mu je prikazano uspostavlja posebni intimni očinski odnos koji ostaje zauvijek.

Šimun i Ana, svojom prisutnošću i svojim gestama i riječima, čak i samoj Mariji i Josipu posvješćuju smisao Isusova prikazanja Ocu nebeskom.

Šimun i Ana su sposobni vidjeti i shvatiti zašto je Isus u jeruzalemskom hramu. Po tom malom obredu po kojem se u istom danu prikazivalo stotine prvorodenaca, ovi starci u malom Isusu prepoznaju živu Božju prisutnost po kojoj ovo dijete Isus nije samo znak za one koji se sada nalaze u hramu nego za svakog čovjeka na ovom svijetu.

S par riječi starac Šimun pretkazuje Mariji majci smisao života njezina sina Isusa. On će biti znak spasenja i proturječja – propasti za sav Izabrani narod. Za narod koji se nalazi u ozbiljnoj opasnosti da izumre ponavljajući stare obrede, ako srcem i dušom ne uđe u njihovo značenje.

Iako su prije Isusova začeca i rođenja i Marija i Josip imali od Boga posebne objave, mogli bi doći u opasnost da se njihova vjera i religioznost pretvore u čistu tradiciju. Zato prisutnost i riječi Šimuna i Ane kao da Mariji i Josipu daju dodatni poticaj njihove misije koju su pozvani živjeti.

Obred koliko god bio lijep, mora biti učinkovit. Ima svoj duboki sadržaj u kojem se zauvijek združuje božanski i ljudski element, iz kojeg moraju izaći konkretni plodovi.

Zato bi sva naša liturgijska slavlja, sakramenti i obredi, često morali biti popraćeni tim pitanjem: zašto? Zašto sam danas ovdje, zašto ovo slavimo, zašto palim ovu svijeću? Zašto se baš na današnji dan već 25. put slavi Dan posvećenog života?

Da se ljudi žene i udaju, da rađaju potomstvo, to je manje-više prihvaćeno i prisutno u svim narodima i kulturama, pa i onim najprimitivnijim, ali da netko svjesno i slobodno bira put koji je u mnogočemu različit od tog zajedničkog puta i shvaćanja svijeta, mora neminovno postaviti pitanje zašto?

Moguće je da i mi redovnici i redovnice i sve druge Bogu posvećene osobe, pa i sve oženjene osobe, s vremenom koje prolazi, zaboravimo

ili nedovoljno vodimo računa o tom našem temeljnom opredjeljenju i izboru svoga životnoga zvanja. Jer opredijeliti se za redovništvo ili bračni život, zauvijek i trajno, mijenja mene kao osobu. I mora me promijeniti, jer ako me nije promijenilo i ako me ne mijenja, onda jao toj redovničkoj zajednici i teško toj obitelji.

Zato je svima nama, unatoč našim zvanjima i opredjeljenjima, potrebno da od vremena do vremena, kao i Marija i Josip, susretnemo nekog Šimuna i Anu, koji će nas svojom prisutnošću, riječju, gestom, nekim znakom, ponovno potaknuti, isprovocirati, ohrabriti, da potičem i da ne dopustim da nikakve nepravilnosti i nevolje života ne ugase ono moje temeljno izabranje i odluku da izabirem jedan određeni oblik i način života po kojem ću se kao osoba ostvariti i kao kršćanin posvetiti.

U isto vrijeme mi koji smo izabrali Bogu posvećeni život imamo trajno obvezu poticati i druge da nikada ne ugase onaj plamen koji je jednoć upalio Duh Sveti u životu svakoga od nas. To je naša obveza, naša dužnost, naš svakodnevni posao. Dok god budemo vjerni tom našem „svetom poslu“, on će i nas same držati i održati na putu Božjem. Amen. (Biskupija Krk)

8. festival znanosti

Nužnost interdisciplinarnosti znanosti u službi istine. Prikaz slučaja u postupku identifikacije Marije Krucifikse Kozulić (1852.-1922.)“ naziv je susreta održanog u utorak 11. svibnja u sklopu aktivnosti 8. festivala znanosti, „Kultura znanosti“, u organizaciji Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru.

Tema ‘Kultura znanosti’ interpretirana je na razne načine te je kreiran raznolik i zanimljiv program. Festival se organizira putem predavanja, radionica, druženja s djecom i odraslima, prezentacijama. Sadržaji su namijenjeni različitim društvenim skupinama a ponuda je za sve generacije sudionika i pratitelje programa.

Putem online platforme Zoom, izlaganja su održali postulatorica s. Dobroslava Mlakić, SCJ, vrhovna predstojnica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova (Rijeka), prof. dr. sc. Dragan Primorac, dr. med. iz Specijalne bolnice Sveta Katarina (Zagreb/Zabok) i doc. dr. sc. s. Marijana Mohorić, SCJ, iz Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, predavačica na Teološko-katehetskom odjelu Sveučilišta u Zadru.

Službenica Božja Marija Krucifiksa Kozulić (Rijeka, 1852.-1922.) utemeljiteljica je

Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Proces identifikacije posmrtnih ostataka Majke Marije Krucifikse Kozulić počeo je 2011. godine, a od 2013. godine vodi se postupak za njezino proglašenje blaženom.

To je prvi postupak kauze tijekom kojega je došla do izražaja nužnost interdisciplinarnosti znanosti, u tom slučaju, radi utvrđivanja istine o toj uzornoj ženi, učiteljici i odgojiteljici.

Zauzimanjem prof. dr. sc. Dragana Primorca, dr. med., pedijatra, genetičara, forenzičara i znanstvenika, ta zahtjevna analiza nastavljena je u suradnji s Američkim ministarstvom obrane i zaključena na američkom sveučilištu Penn State University.

Sveučilište Penn State izvijestilo je javnost o rezultatima suradnje sa znanstvenicima Sveučilišta u Splitu tijekom identifikacije Marije Krucifikse Kozulić i tu uspješnu identifikaciju posmrtnih ostataka uvrstilo među najznačajnija postignuća znanstvenika toga Sveučilišta u 2020. godini.

O temi „Proces za proglašenje blaženom službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić i važnost identifikacije njezinih zemnih ostataka“, na online susretu izlagala je s. Dobroslava Mlakić, vrhovna predstojnica SCJ.

„U Mariji Krucifiksi uzor i nadahnuće za svoj život, za svoje zvanje i poslanje mogu naći njezine duhovne kćeri autohtone hrvatske Družbe Presvetog Srca Isusova koju je ona 1899. godine osnovala u Rijeci i koje su nastavile njezino djelo, ali i laici, mladi, učitelji, odgojitelji, graditelji, pastoralni i karitativno-socijalni djelatnici“, poručila je s. Dobroslava.

Riječka Majka, kako su za života Mariju Krucifiksu zvali njezini riječki sugrađani, bila je široke kulture i velike naobrazbe, učiteljica i odgojiteljica, pastoralna i karitativna djelatnica, graditeljica karitativnih i odgojno-obrazovnih ustanova u Trstu, Rijeci i Krku, učiteljica glazbe i stranih jezika, stručna u izradi ručnih radova.

Ta „velika i znamenita žena Rijeke i naše Domovine“ živjela je na prijelazu 19. u 20. stoljeće, u vrijeme nagle industrijalizacije, urbanizacije i transformacije društva, što je dovelo do raslojavanja na bogate i siromašne. „Njezino je vrijeme bilo vrijeme teških društveno-političkih, vjerskih i socijalnih previranja u koje se ona uspjela ucijepiti, koji su na nju utjecali ili su joj se suprotstavljali. Ona je u njih pronikla i na njih je zrelo, proročki i na evandeoski način odgovorila: djelotvornom ljubavlju, ekumenskim duhom i misionarskim zanosom, nadilazeći sve nacionalne, regionalne i vjerske podijeljenosti“, rekla je s. Dobroslava.

Karizma i cilj Majke Krucifikse bila je konkretno posvjedočiti i ostvariti evandeoska

Blaženstva, najprije na svjetovnoj, laičkoj razini. Naime, veći dio svoga života, 10 godina u Trstu i 10 godina u Rijeci, Majka je djelovala kao angažirana laikinja, franjevačka trećoredica i članica Udruge Kćeri Presvetog Srca Isusova, koju je 1879. godine u Trstu osnovao kapucin fra Arkandeo iz Camerina. „Svrha te Udruge bila je vjerski odgoj i obrazovanje djece i mladeži, osobito siromašne. Iako je odrasla u imućnom stilu života, odrekla se bogatstva ovoga svijeta te sav svoj život posvetila i žrtvovala za odgoj i obrazovanje, osobito siromašne djece i mladeži“, rekla je s. Dobroslava.

U drugom životnom razdoblju Marija Krucifiksa postaje redovnica i utemeljiteljica Družbe karitativnog usmjerenja. „Družba je rođena iz njezine djelotvorne ljubavi prema siromašnima. Temelj za svoje poslanje pronašla je u evandeoskoj riječi: ‘Što god ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili’, a ogleda se u programu koji je otvoren prema bijednima, rubnima i slabima svake vrste. Osnovala je aktivnu apostolsku zajednicu koja je nastala u svijetu i otvorena je za svijet. Odjelotvorila je Evanđelje u svom životu: gladne je hranila, gole odijevala, neukima obrazovanje pružala“ istaknula je s. Dobroslava.

Marija Krucifiksa djelovala je u Trstu, na Krku, a najveći dio života djelovala je u Rijeci gdje je preminula na glasu svetosti. Izvor njezine karizme je u Srcu Kristovu i izvire iz Evanđelja, duboko je ucijepljena u Crkvu i svijet. „Ona je znala spajati kulture i narode i naviještati u slobodi evanđelje svima bez razlike. Svoju odgojnu ljudsku, moralnu i kulturnu zadaću izvanredno je povezivala s evandeoskim navještajem, svjedočanstvom života i brigom za siromašnu djecu i mladež. Njezina pedagogija bila je pedagogija srca i ljubavi.

Godine 1895. u Rijeci je kao laikinja, fra-

njevačka trećoredica i članica Udruge Kćeri Presvetog Srca Isusova osnovala i izgradila Zavod Presvetog Srca Isusova za siromašnu djecu i mladež u kojem je otvorila dječji vrtić u kojem se radilo po načelima i programu njemačkog pedagoga Fridricha Fröbela, zatim četverogodišnju pučku školu, radionice raznovrsnog ručnog rada, oratorij i knjižnicu.

Njezin je Zavod bio karitativna i odgojno-obrazovna ustanova kršćanske ljubavi u koju je prihvaćala oko 70 djece kojima je osiguravala besplatan smještaj, prehranu, odjeću, odgoj i obrazovanje. Jedini uvjet za prihvrat djece u njezine ustanove bili su nezbrinutost ili siromaštvo bez obzira na vjeru i narodnost, a ne brojni formulari i upisnice“, istaknula je s. Dobroslava.

Uz redoviti školski program, Marija Krucifiksa za djevojčice je vodila još četiri tečaja: pouke iz školskih predmeta, tečajeve stranih jezika, satove na klaviru i tečaj domaćinstva. „Cilj Majke Krucifikse bio je omogućiti djeci i mladeži ljudski, kršćanski, moralni i intelektualni odgoj i obrazovanje. Željela je odgojiti dobre građanke, vjernice, supruge i majke te poštene radnice naše domovine. Njezino karitativno-socijalno i odgojno-obrazovno djelovanje ucijepilo je Majku Krucifiksu u socijalne strukture Rijeke i cijele Hrvatske, u život onih koji su bili gladni kruha, ali i znanja i duha“, poručila je s. Dobroslava.

Nakon njihove navršene dobi, djevojkama i šticećenicama svoga Zavoda Marija je pronalazila posao u obiteljskim domaćinstvima, jer je u to doba rad djevojaka i žena bio ograničen isključivo na domaćinstva, a samo kćeri iz bogatijih obitelji su se školovale.

Marijina veličina je i što je omogućavala svojim šticećenicama, prema individualnim sposobnostima, nastavak školovanja u raznim gradovima, kao što su Trst, Gorizia, Udine, Venecija, Rim, Budimpešta i Kapošvar

gdje ih je smještala u koledže i za njih plaćala smještaj i prehranu.

Majka Krucifiksa rođena je 20. rujna 1852. godine u Rijeci, u uzornoj kršćanskoj i bogatoj brodovlasničkoj i mornarskoj obitelji podrijetlom s otoka Lošinja. Školovala se u Rijeci i Goriziji u Italiji. Izdavala je dva godišnjaka Zavoda Presvetog Srca Isusova: *Charitas* i *Godišnjak za obitelji*.

Postupak za proglašenje blaženom Majke Krucifikse pokrenuo se „zbog njezinih velikih djela i svetosti života jer sve je činila iz vjere i molitve, kao svjedokinja ljubavi Božjeg Srca. Sav život je žrtvovala za siromašne i malene, djecu i mladež. Kao posinjena djeca Oca nebeskog, pozvani smo i možemo biti sveti. U povijesti Crkve svetost je uvijek predstavljana kao najviše dostignuće života u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Svet je onaj koji je dostigao herojski stupanj ili kreposti vjere, nade i ljubavi“ poručila je s. Dobroslava, istaknuvši da se „kršćanska svetost dostiže po življenju evanđeoske ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Za Majku Krucifiksu vjerujemo da je na herojski način živjela krepost ljubavi, koja svoj temelj ima u Božjoj zapovjedi ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu“.

Marija Krucifiksa konkretno i organizacijski odjelotvorila je evanđeoska načela, načela socijalnog nauka Crkve, dostojanstva ljudske osobe, solidarnost, opće dobro i brige za siromašne.

„Proročki se zauzimala za dostojanstvo svake ljudske osobe jer je to načelo prema kojem se treba ravnati svako ljudsko, društveno i crkveno djelovanje. Prigodom njezine smrti odjekivale su Riječkom riječi: ‘Umrkla je Majka Rijeke! Umrkla je svetica!’ i na talijanskom: ‘È morta una santa’, istaknula je s. Dobroslava, podsjetivši da su joj 30. dan nakon njezine smrti, Riječani podigli kamenu spomen-ploču i na nju urezali sljedeći svjedočki zapis o

njezinu životu: „Bila je prava Majka siročadi, siromašnih i napuštenih, providajući im besplatno krov, zaklon, prehranu, odjeću, odgoj i obrazovanje. Prošla je blagoslivljajući sve, blagoslivljajući uvijek. Revnim djelima na slavu Božju i ljubavi prema bližnjemu posvetila je svu svoju dušu jednostavnu, čistu, poniznu, hrabru bez uznositosti i ozbiljnu bez strogości. Zbrinute sirotice mole dobre ljude da mole za njihovu preljubljenu Majku da ubrzo primi nagradu neba, ona koja je za nebo živjela“.

Sestra Dobroslava je pojasnila i zašto je bilo važno kontaktirati forenzičare te 2011. godine pokrenuti postupak identifikacije zemnih ostataka Riječke Majke.

Prema drevnoj tradiciji Crkve, moći blaženika i svetaca predmetom su štovanja, a njihovi grobovi odredišta su hodočašća i hodočašćenja, molitve i utjecanja ljudi u njihov zagovor kod Boga u potrebama i nakanama. Stoga je u tijeku kauze za proglašenje blaženom ili svetom neke osobe ili kandidata za oltar, potrebno utvrditi da su vjerodostojni posmrtni ostatci slugе ili službenice Božje.

Za obavljanje kanonskog pregledavanja posmrtnih ostataka slugе Božjega i utvrđivanje njihove vjerodostojnosti, mjerodavan je biskup biskupije u kojoj se ti posmrtni ostatci čuvaju. Prema uvriježenom običaju, mjerodavnom biskupu pripada izvršiti pregledavanje posmrtnih ostataka slugе Božjega prije nego što se zaključi istraživanje ili postupak (usp. *Sanctorum Mater*, 1-2), rekla je s. Dobroslava, napomenuvši da prije bilo kojeg postupka s posmrtnim ostacima slugе Božjega, biskupijske vlasti moraju dobiti dopuštenja koje traži građansko pravo mjesta (usp. SM, 5).

Da bi moći blaženika ili posmrtni ostatci slugе Božjega bili pristupačniji pobožnosti naroda, može biti uputno trajno ih prenijeti iz jednog na drugo mjesto, s groblja u crkvu

(usp. SM, 4, 2). U slučaju Majke Krucifikse, njezini zemni ostaci preneseni su s riječkog gradskog groblja u kapelu, u Kuću utemeljenja Družbe, prvotno Zavoda koji je Majka osnovala.

Pred kraj života Majka Marija Krucifiksa Kozulić češće je govorila: 'Rado napuštam zemlju, jer sam izvršila svoje poslanje, svoju zadaću', rekla je postulatorica s. Dobroslava Mlakić, poželjevši svima da svoj rad i životnu zadaću obavljaju na dobro i radost drugih, na vlastito zadovoljstvo te sreću na zemlji i u vječnosti.

„Identifikacija časne majke Krucifikse Kozulić dokaz je snage forenzičkih znanosti“, poručio je u svom *online* izlaganju putem platforme Zoom **prof. dr. sc. Dragan Primo-rac**, opisujući biomedicinski proces identifikacije Riječke Majke.

Naime, u sklopu kauze Majke Krucifikse, vodstvo Družbe koju je ona osnovala, 2011. godine pokrenulo je postupak ekshumacije njezinih skeletnih ostataka, dekretom riječkog nadbiskupa Ivana Devčića. Taj je dekret bio odgovor na pismo postulatorice, s. Dobroslave Mlakić. Ekshumacija i kanonsko utvrđivanje posmrtnih ostataka standardni je postupak u procesu za proglašenje blaženim.

Ekshumaciji koštanih ostataka iz grobnice na Kozali pristupilo se 20. prosinca 2011. godine. Taj datum „je nezaboravan dan kad je proces počeo, toliko je pozitivne energije i

ljubavi bilo unutar svega toga, što pokazuju i fotografije iz toga perioda“, rekao je dr. Primorac. Podsjetio je i na interes javnosti za taj događaj. Hrvatski mediji to su prikazali naslovom „Hrvatski CSI kreće u potragu“ te je bila opća mobilizacija svih koji mogu doprinijeti kako bi doznali istinu.

Identifikacija posmrtnih ostataka Krucifikse Kozulić potvrđena je početkom rujna 2020. godine u KBC-u Split, a u postupak analize hrvatski tim forenzičara uložio je puno truda.

„Nakon završene identifikacije Marije Krucifikse, zatvorili smo proces koji je trajao jako dugo. Od 2011. do 2017. godine nismo mogli doći do kvalitetne DNA koja će nam dati potrebne rezultate. U forenzičnoj genetici problem je ako imamo skeletne ostatke koji se nalaze dugo unutar zemlje. Dogodi se promjena PH, uzorci postaju kiseli, budu bakterijske i kontaminacije teškim metalima. Trebalo nam je šest godina da napravimo iskorak kako bismo došli do metodologije od koje ćemo dobiti dovoljnu količinu DNA da se proces može zaključiti“ rekao je dr. Primorac.

Dr. Primorac smatra da je postupak identifikacije posmrtnih ostataka M. Krucifikse „povijesni postupak u mnogim segmentima identifikacije“. Rekao je da ne poznaje nijedan slučaj pokrenute kauze, a da se radi o zemnim ostacima, kao u slučaju Kozulić „gdje su utvrđeni ostaci vrlo sofisticiranim metodama mi-

tohondrijske i genomske analize DNA“.

Predavač je istaknuo kompleksnost toga slučaja, poželjevši da se shvati „kolika je snaga znanosti“.

U grobnici su bile pokopane 52 osobe, od toga njih 35 je bilo u drvenim kovčezima. Među njima nije bilo natpisa s imenom Majke Krucifikse Kozulić.

Dr. Primorac zanimao se tko postoji unutar obitelji Kozulić, da se ti biološki tragovi mogu usporediti s tragovima Majke Krucifikse. Zato su u grobnici tražili i ostatke njezine sestre, Tereze Kozulić (1861.-1933.). Imali su i podatke o Krucifiksinu bratu Nikoli Kozuliću. Referentni DNK uzorak uzet je od nećakinje Fides, kćeri Nikoline, 2011. godine, u njezinoj dobi od 66 godina.

„Identitet sestara Kozulić nije se mogao utvrditi standardnim metodama forenzičke antropologije. Kako bismo napravili pozitivnu identifikaciju, skeletne ostatke smo razvrstali i potrebno poslali u forenzički laboratorij u Split, u Klinički zavod za patologiju, sudsku medicinu i citologiju, kako bi se provele analize DNK. Znamo iz iskustva, iz identifikacije žrtava Domovinskog rata – ako imamo sačuvane određene skeletne kosti, znamo da ćemo imati veliku šansu doći do mitohondrijske ili genomske DNA“, rekao je dr. Primorac.

„Nažalost, nismo imali ono što mi zovemo nesporni uzorak, dakle, uzorak koji pripada Krucifiksi Kozulić. Da smo ga imali, mogli

bismo vrlo jednostavno usporediti i utvrditi identitet. Budući da ne postoji nesporni uzorak M. Krucifikse s kojim bi se mogao usporediti DNA profil iz koštanih ostataka, odlučeno je da će se sestre Marija i Tereza pokušati identificirati koristeći analize genomske DNK i mitohondrijske DNK (mtDNK). Bilo je očekivano da će identifikacija analizom mtDNK, zbog većeg kopija molekula DNK, polučiti rezultat u slučaju da analiza nuklearne DNK bude nedostatna“ istaknuo je dr. Primorac.

„Fokusirali smo se na analizu nuklearne DNK koja je smještena u jezgri i ona se nasljeđuje 50% od oca, 50% od majke te na analizu mitohondrijske DNA koja uvijek dolazi od majčinske linije i tijekom nasljeđivanja se prekida, kad se prebaci na sina. Mitohondrijska DNA je važna jer se nasljeđuje majčinskom linijom, ima je u tisuću, tisuću kopija. Kad jezgrena DNA nije bila dostatna, jer brzo degradira, samo su dvije njezine kopije, nama je na raspolaganju ostalo tisuće, tisuće mitohondrijske DNA. To je bila strategija“, opisao je osnove forenzičke metode dr. Primorac, rekavši da je „genetika jako značajna u razumijevanju tih procesa. Neovisno o tome s kojeg je kontinenta podrijetlo ljudi, razlika u njihovu genomu je oko 0,1%. Taj 0,1% nama je važan da utvrdimo hoće li netko razviti neku bolest, a unutar forenzičke genetike je ključan da bi se otkrilo počinitelje kaznenog djela, utvrdilo tko su otac i majka. Ili u slučaju Majke Krucifikse, kako bismo potvrdili identitet osobe. Genetika je moćna i puno može napraviti, ako imamo prave poveznice“, istaknuo je dr. Primorac.

U tom kontekstu, bilo mu je važno dobiti i obiteljske fotografije Kozulić, poput one gdje Majka Krucifiksa drži kip Malog Isusa, s njom su njezin brat i sestra Tereza. Jako puno se govorilo o rezultatima tima dr. Primorca u najuglednijim časopisima, Jama, Science, Profiles

in DNA.

Nakon što šest godina u postupku nisu mogli doći do zadovoljavajućih rezultata DNA, 2017. godine dr. Primorac započinje suradnju s dr. Mitchellom Hollandom s američkog Sveučilišta Penn State.

„Osim što smo mitohondrijskom DNA analizom potvrdili da imamo dva skeletna ostatka od sestara Tereze i Marije Kozulić, metodom analize nuklearne DNK utvrdili smo i rodbinsku povezanost s biološkim tragom Fides Kosulich de Pećine, nećakinje Riječke Majke. Analizom nuklearne DNK, koristeći sustav kojim se utvrđuje rodbinski odnos, izračunato je da je 574 195 puta vjerojatnije da su ostaci Krucifikse Kozulić rodbinski povezani s Fides Cosulich de Pećine. To je egzaktna znanost“, naglasio je dr. Primorac, rekavši da je tada osjećao veliku radost.

„Tako smo bili radosni i kada smo, nažalost, identificirali brojne branitelje iz masovnih grobnica čije su obitelji čekale identifikaciju po 10, 15 godina“ prisjetio se dr. Primorac.

„Iako smo uvjereni da je identifikacija učinjena pozitivno, u biomedicini se može učiniti najvažnije, a to je, sve što je učinjeno tijekom istraživanja, poslati na neovisnu evaluaciju u znanstveni časopis gdje obično tri recenzenta pokušavaju dokazati jeste li u pravu. Mi smo to učinili s časopisom Genes koji je prihvatio naše rezultate. U tom časopisu objavili smo rad. Tom objavom naši rezultati smatraju se apsolutnom znanstvenom istinom“, istaknuo je dr. Primorac.

„Ti su trenuci posebno obilježili živote svih nas. Identifikacija Krucifikse Kozulić bila je dokaz snage forenzičkih znanosti. Da smo govorili o ovakvoj identifikaciji prije 25 godina, prije nego smo mi to pokrenuli, nije postojala nikakva mogućnost da se ti skeletni ostaci identificiraju. To je snaga znanosti. Da

budemo sigurni, poslali smo skeletne ostatke u jedan američki institut koji je vodeći u svijetu za analizu mitohondrijske DNA, gdje su potvrđeni rezultati hrvatskog tima. Neovisnim istraživanjem potvrdili su identične uzorke do kojih smo i mi došli. To je objektivizacija znanosti“, poručio je dr. Primorac.

U forenzičkom pristupu identifikaciji zemnih ostataka Krucifikse Kozulić dr. Primorac surađivao je s vrhunskim stručnjacima, kao što su Alan Bosnar, Šimun Anđelinović, Anja Petaros, Miran Čoklo i kolegama iz SAD-a. S nekima surađuje 30 godina, kao što je prof. Mitchell Holland. Prve identifikacije koje su zajedno radili Holland i Primorac iz kupreške grobnice snažno su pozicionirali istinu o stradanju u Hrvatskoj i o žrtvama u BiH.

Laboratorij dr. Primorca u Hrvatskoj prvi je učinio identifikaciju ostataka iz masovnih grobnica stradalnika u Domovinskom ratu. „U tome smo snažno pozicionirali Hrvatsku. U samom smo vrhu svjetske forenzike. Forenzičko sveučilište od posebnog je nacionalnog interesa. Krenuli smo srcem u to, da bismo Hrvatsku pozicionirali kao velesilu u području forenzičke DNA identifikacije. Gdje god idem, nastojim da se i Hrvatska uključi u te projekte. U Hrvatskoj danas nije lako počinuti kazneno djelo, ostaviti biološki trag, a da ne budete identificirani. To znanje doprinosi stabilnosti“, poručio je dr. Primorac, istaknuvši da forenzičke potvrde doprinose utvrđivanju istine. „Kad god nema istine, laž prevladava. A gdje je laž, nema blagoslova“ upozorio je predavač.

Dr. Primorac je istaknuo da je forenzika interdisciplinarna znanost. „U svakom području znanosti, pogotovo u biomedicinskim znanostima, interdisciplinarnost je iznimno važna. Danas nema forenzičara koji može reći da poznaje dovoljno forenziku, da sam za

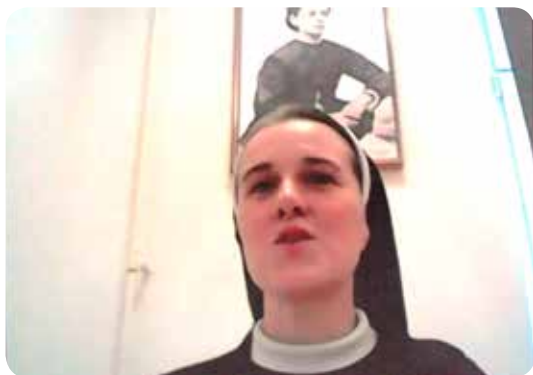
sebe može rješavati brojne slučajeve. Moji bliski suradnici, koji su sa mnom radili u slučaju Majke Krucifikse, bili su uključeni u najveće svjetske forenzičke slučajeve“, rekao je dr. Primorac.

Zahvalno je istaknuo svoju suradnju s nadbiskupom Devčićem koja traje više od 25 godina. „Zajedno smo pokrenuli neke sveučilišne programe u Rijeci. Tijekom moga ministarskog mandata nismo ni sanjali da ćemo imati zajedničku misiju, pored obrazovne, i onu identifikacijsku, forenzičnu“, rekao je dr. Primorac.

Predavač je pohvalio i suradnju sa zajednicom Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. „Postulatorica s. Dobroslava Mlakić uspješno vodi cijeli proces kauze Krucifikse Kozulić. Završili smo uspješno cijeli postupak identifikacije jer smo u s. Dobroslavi imali osobu koja je bila posvećena tome duhom i tijelom. Bila je vrlo uporna. Do mene nije bilo lako doći, život mi se odvija na tri kontinenta i Bogu hvala, došli smo do kraja procesa identifikacije. Impresivno je koliko su truda naše časne sestre dale, kako bi pokušale dobiti što više slikovnih prikaza toga povijesnog trenutka.

Sretan sam što je taj postupak napravljen s kolegama s kojima surađujem niz godina. Na cijeli proces ponosan je i cijeli tim američkih i hrvatskih forenzičara koji su svojim trudom, zalaganjem, ljubavlju i željom završili proces identifikacije časne majke Krucifikse. Kako je rečeno, Riječka Majka konačno se vratila Rijeci. Ne znam da postoji neki sličan slučaj u povijesti Katoličke Crkve, da je postupak nečijeg proglašenja blaženim i svetim, u ovom slučaju Marije Krucifikse Kozulić, pokrenut s takvim znanstvenim legitimitetom“, poručio je dr. Dragan Primorac.

Doc. dr. sc. s. Marijana Mohorić, SCJ, predavačica na Teološko-katehetskom odje-

lu Sveučilišta u Zadru, aktualizirala je temu naslovom „**Utjecaj identifikacije službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić na naš život**“.

Iz perspektive članice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova i osobe koja nije bila direktno uključena u proces identifikacije, dr. Mohorić predstavila je šest naglasaka o tome što prikaz toga slučaja znači za naš svakodnevni i širi društveni život.

„Prvi naglasak je interdisciplinarnost znanosti. Kako je rekao dr. Primorac, ta identifikacija je primjer snage interdisciplinarnosti forenzičkih znanosti, počevši s antropologijom i forenzičkom patologijom, da bi u konačnici DNA analiza potvrdila identitet osobe. To je interdisciplinarnost u području medicinske znanosti. Bio je to znanstveni doprinos koji je zahtijevao postupak za proglašenje blaženom i svetom, a podržava ga i Kongregacija za proglašenje blaženih i svetih. Tu se radi o holističkom pristupu interdisciplinarnosti znanosti gdje su pripravne korake učinile teološka, povijesna i crkveno-pravna komisija unutar postupka za proglašenje blaženom službenice Božje Marije Krucifikse“, rekla je dr. Mohorić.

Drugi naglasak je originalnost toga slučaja. „To je povijesna kauza o kojoj je prvi put u povijesti Crkve, koliko je dosad poznato, na jedinstveni način došla do izražaja po-

treba interdisciplinarnosti koja se i ostvarila radi utvrđivanja istine o utemeljiteljici naše Družbe. To može činiti ponosnima ne samo nas sestre, nego i znanstvenu zajednicu i naš hrvatski narod“, poručila je dr. Mohorić.

Pojašnjavajući treći naglasak, s. Marijana je rekla: „Iako je promocija, ‘Fama di santità’, poznavanje Majke Krucifikse kao svetice krenulo još od trenutka njezine smrti, pa je bilo malo ugašeno tijekom komunizma, može se primijetiti kako se osobito otkad se vodi postupak identifikacije povećavala promocija lika i djela Majke Krucifikse, i to na spontani način, u znanstvenim krugovima, u široj društvenoj i crkvenoj stvarnosti, među umjetnicima koji su samostalno, na vlastitu inicijativu dali svoj doprinos“.

Četvrti naglasak dr. Mohorić smatra najvažnijim, „jer povezuje nebo i zemlju“. „Zabilježena su mnoga uslišanja po molitvi za govora službenice Božje Marije Krucifikse. Na mrežnoj stranici Družbe sestara Presvetog Srca Isusova nalazi se 1161 stranica gdje su na svakoj više od tri ili četiri zamolbe za zagovor Majke Krucifikse u raznim potrebama naših sugrađana. Mnogi su zadobili uslišanje u svojim potrebama, što bilježi Postulatura službenice Božje Majke Krucifikse“, istaknula je s. Marijana.

„Peti naglasak je učvršćivanje u vjeri i nastojanje oko poziva na svetost, ne samo sestara, nego i laika. Svaki smo na svom putu, i Majka Krucifiksa je bila na svom originalnom putu. Zadivljuje da je Majka gotovo sto godina nakon smrti morala prijeći put iz grobnice u Rijeci do Splita, pa u Ameriku. To nas čini osnaženima u vjeri da ima smisla pred Bogom i ljudima taj put svetosti koji se očituje u malim gestama, u malim znakovima ljubavi, živi kontemplaciju usred djelovanja. Šesti naglasak je poticaj nama sestrama za osnaženje i osvježenje karizme koju nam je u zalog ostavi-

la Utemeljiteljica naše Družbe. Da u kreativnoj vjernosti osnažimo karizmu u naše vrijeme, prema znakovima vremena koji nam se danas pružaju kao potrebni“, poručila je dr. Mohorić, citirajući Majku Krucifiksu jer smatra da ta misao obilježava cijeli proces njezine identifikacije: „Božja Providnost prati nas kao kiša“.

Zauzimanjem dr. Primorca, zahtjevna analiza identifikacije ostvarena je u suradnji s Američkim ministarstvom obrane i zaključena je na američkom sveučilištu Penn State University. Sveučilište Penn State izvijestilo je javnost o rezultatima suradnje sa znanstvenicima Sveučilišta u Splitu tijekom identifikacije Krucifikse Kozulić i njezine sestre Tereze Kozulić te je tu uspješnu identifikaciju posmrtnih ostataka uvrstilo među najznačaj-

nija postignuća znanstvenika toga Sveučilišta u 2020. godini.

Ines Grbić

Najznačajnije dostignuće

Američki Penn State uvrstio identifikaciju službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić pod vodstvom Dragana Primorca među najznačajnija dostignuća tog sveučilišta u prošloj godini.

Američko Sveučilište Penn State izvijestilo je javnost o rezultatima suradnje sa znanstvenicima Sveučilišta u Splitu tijekom identifikacije službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić i njezine sestre Tereze.

„Penn State News“, službeno glasilo jednog od najutjecajnijih i najvećih američkih javnih sveučilišta je među najznačajnija postignuća znanstvenika ovoga sveučilišta tijekom 2020. godine uvrstilo uspješnu identifikaciju službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić i njezine sestre Tereze koju su sredinom 2020. godine izveli s hrvatskim znanstvenicima pod vodstvom prof. dr. Dragana Primorca i prof. dr. Mitchella Hollandea.

U sklopu procesa za proglašenje blaženom Majke Marije Krucifikse Kozulić (1852.-1922.), utemeljiteljice autohtone riječke re-

dovničke zajednice Sestara Presvetog Srca Isusova, 2011. godine, vodstvo zajednice je odlučilo pokrenuti postupak ekshumacije skeletnih ostataka iz grobnice na Kozali u Rijeci.

Ekshumaciji koštanih ostataka iz grobnice na Kozali pristupilo se 20. prosinca 2011. godine kada je utvrđeno da su u zajedničkoj grobnici pokopane 52 osobe. Od te brojke posmrtni ostaci 35 osoba nalazili su se u drvenim kovčezima, dok su ostaci ostalih osoba bili pomiješani u sedam vreća. Uz pomoć standardnih metoda forenzičke antropologije na Kliničkom zavodu za patologiju sudsku medicinu i citologiju u Rijeci te nakon toga na Kliničkom zavodu za patologiju, sudsku medicinu i citologiju u Splitu selektirani su skeletni ostaci te se započelo s pripremanjima za

molekularnu analizu (analiza jezgrine i mitohondrijske DNK).

U stručnom timu za identifikaciju sudjelovali su prof. dr. sc. Dragan Primorac, prof. dr. sc. Alan Bosnar, prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, dr. sc. Anja Petaros, dr. sc. Miran Čoklo, izv. prof. dr. sc. Ivana Kružić, izv. prof. dr. sc. Željana Bašić te američki kolege dr. Charla Marshall, dr. Kimberly Sturk-Andreaggi, dr. Erin M. Gorden, dr. Jennifer Daniels-Higginbotham, dr. Sidney Gaston Sanchez i dr. Timothy P. McMahon.

Službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić i njezina sestra Tereza, identificirane su analizom mitohondrijske DNK (mtDNK) gotovo sto godina nakon njihove smrti, sredinom prošle godine. Kao rezultat identifikacije, objavljen je znanstveni rad pod nazivom „A Forensic Genomics Approach for the Identification of Sister Marija Krucifiksa Kozulić“ u časopisu „Genes“.

Službeno Izvješće o identifikaciji je predano 2. rujna 2020. godine u Splitu postulatrici kauze za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, č. M. Dobroslavi Mlakić. Primopredaji posmrtnih ostataka i Izvješća o vjerodostojnosti identifikacije nazočio je prof. dr. sc. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, a kolege sa Sveučilišta Penn State putem video linka pratili su cijeli postupak primopredaje tijela. Nakon

primopredaje tijela službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, euharistijsko slavlje u Splitu je predvodio mons. dr. sc. Marin Barišić, nadbiskup i metropolit splitsko-makarski, u svetištu Gospe od Pojišana.

Zemni ostaci službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, za koju se trenutno vodi postupak proglašenja blaženom i svetom, pohranjeni su 26. rujna 2020. godine u samostanu Družbe sestara Presvetog Srca Isusova.

Sveučilište u Splitu i američko Sveučilište Penn State surađuju niz godina, a suradnju su započeli prof. dr. Dragan Primorac i prof. dr. Mitchell Holland koji u području identifikacije žrtava Domovinskog rata koristeći DNK tehnologiju surađuju još od 1993. godine. Sveučilište Penn State, jedno je od najvećih i najutjecajnijih u SAD-u, na kojem studira gotovo 100 tisuća studenata i ima godišnji budžet od sedam milijardi dolara. (Slobodna Dalmacija / PSD)

prof. dr. Dragan Primorac i prof. dr. Mitchell Holland

„Hrvatski sveci i blaženici“ Eve Vukine u zagrebačkoj Dubravi

U sklopu devetnice sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću, na blagdan bl. Ivana Merza u ponedjeljak 10. svibnja u župnoj i samostanskoj crkvi sv. Leopolda Bogdana Mandića kod franjevac kapucina u zagrebačkoj Gornjoj Dubravi otvorena je izložba „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ akademske slikarice Eve Vukine.

Riječ je o postavu od 40 portreta hrvatskih duhovnih velikana koji je putovao iz Križevaca od svibnja prošle godine s Dana hrvatskih svetaca i blaženika preko više hrvatskih gradova do zagrebačkoga Leopoldova svetišta.

Hrvatske svece i blaženike izložbom u zajedništvu promoviraju Nacionalno svetište sv. Josipa iz Karlovca i Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ pa je na otvorenju izložbe govorio rektor svetišta mons. Antun Sente ml. i predsjednica Udruge Tanja Baran. Mons. Sente je govorio o autoričinu likovnom talentu uronjenom u vjeru, o sadržaju portreta, ali i o raznolikosti

njezine umjetnosti, dok je dr. Baran predstavila projekt Dana hrvatskih svetaca i blaženika koji se održavaju već trinaestu godinu zaredom, a započinju svake godine novom izložbom „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ izabranog akademskog slikara ili slikarice. Autorica Eva Vukina progovorila je o svojem doživljaju hrvatskih svetaca i blaženika i zahvalila organizatorima na podršci. Izložbu je otvorio provincijal Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića fra Juro Šimić, izrazivši radost što kapucini, uoči Leopoldova blagdana, već nekoliko godina udomljuju izložbu.

Otvorenje novoga ciklusa izložbe „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ najavljeno je za četvrtak 27. svibnja 2021. Njome će započeti četverodnevni 13. Dani hrvatskih svetaca i blaženika u Križevcima. Autorica će biti splitska akademska slikarica i kiparica Karin Grenc. (IKA)

Hodočašće od Zadra do samostana Riječke Majke

Naše hodočašće iz Zadra u Rijeku započelo je 25. lipnja u 7 sati, ispred župne crkve sv. Ante Padovanskog na Smiljevcu. Župnik ove župe, don Tomislav Dubinko, ispratio nas je s blagoslovom i molitvom i krenuli smo u miru. Sudjelovalo nas je sedamnaest djevojčica, trećih i četvrtih razreda, koje smo članice zajednice pod nazivom ZIS (Zajednica Isusova Srca), naša voditeljica s. Marijana Mohorić i dvije studentice.

U autobusu bilo nam je vrlo zanimljivo. Čitale smo priču o zmaju dobrog srca koji čuva grad Rijeku, odgovarale na pitanja i pjevale. Voditeljica izleta i programa s. Marijana rekla je nekoliko zanimljivih informacija vezanih uz službenicu Božju Mariju Krucifiksu Kozulić. Na putu smo se jednom kratko zastavili i nastavili u Rijeku.

Prvo odredište bio je samostan Družbe sestara Presvetog Srca Isusova u Rijeci. U njemu su nas dočekale radosne časne sestre i djevojke koje se spremaju to biti. Vrhovna predstojnica s. Dobroslava Mlakić upoznala nas je sa životom i djelovanjem utemeljiteljice

ove Družbe Majkom Marijom Krucifiksom Kozulić. Pokazala nam je fotografije kako je izgledala kao sedmogodišnja djevojčica na dan prve svete pričesti, zatim kao jedanaestogodišnjakinja na dan svete potvrde, zajedno na slici sa svojim ocem i mladom sestrom te kako je izgledala prije nego se potpuno posvetila Bogu i potom kao redovnica. Potječe iz bogate, vjerničke obitelji u kojoj se posebno štovalo Presveto Srce Isusovo. U lučkom gradu s puno siromašne djece, osnovala je karitativnu ustanovu i brinula se za siromašne i nezbrinute djevojčice koje je školovala.

Zapamtile smo njezine posljednje riječi: „Rado ostavljam zemlju, jer sam izvršila svoje poslanje.“ Gajila je pobožnost prema Gospi Lurdske, kojoj se i sama zavjetovala u svojoj bolesti te je u vrtu Zavoda dala sagraditi špilju Gospe Lurdske. Vidjeli smo sobu u kojoj je provela posljednje godine života i gdje je blaženo preminula 29. rujna 1922. godine. Zatim smo se uputile do groba službenice Božje Majke Krucifikse, izmolile smo zajednički jednu Zdravo Mariju i dodale svaka svoje nakanе i prošnje.

Redovnice su nam za objed pripremile, svima omiljeno jelo pizzu. Nakon toga slikali smo se u vrtu, igrali igre i kviz o svemu što smo čule od s. Dobroslave. Djeca su za nagradu dobila balone i sladoled. Poslije smo otišle u centar grada i „navalile na Mc Donald’s“ (djeca kao djeca). Nakon jela i kratke šetnje, čekao nas je autobus i odvezao do poznatog marijanskog svetišta Trsat. U svetištu Majke Božje Trsatske osjeti se, kao i u samostanu, jedan poseban mir. Ispred ulaza u crkvu dočekala su nas dva redovnika franjevca, a potom nas je fra Ante vodio u obilazak. Potrudio se objasniti nastanak ovog svetišta na djeci kraći i razumljiviji način. Naime, na mjestu današ-

njeg svetišta Gospe Trsatske osvanula je kućica Svete obitelji. Gledajući sliku Gospe na glavnom oltaru, imali smo osjećaj kamo se god okrenuli njezin pogled nas stalno prati. Ovo svetište poznato je posebno i po papi sv. Ivanu Pavlu II. kome je u parku ispred crkve podignut kip.

Nakon ovog prekrasnog mjesta uputili smo se ponovno u samostan, gdje su nam se stre pripremile za okrepu kiflice (slane i slatke). Djeca su se toliko oduševila da su ponijela za put i svojima kući.

Oprostili smo se od časnih sestara, zahva-

lili im na svemu, uputili se u autobus i kući. Bilo je vrlo malo onih koje su putem spavale. Pjevalo se, pljeskalo, zadavalo zagonetke (jedna je bila posebno teška, ali smo je svladali). Vozač je također bio veliki animator, a njegovo ime Serafin (mora se priznati nije uobičajeno), znači anđeo. Božja providnost pratila nas je tijekom cijeloga našeg puta. Bilo nam je zaista lijepo i hvala svima na gostoprimstvu, prenesenom znanju i ugodnom druženju.

Željka Bilaver, studentica 5. godine

Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru

Djeca iz Petrinje kod Riječke Majke

Riječka nadbiskupija uključila se u projekt „Prvi put vidjeti more“ za učenike OŠ Dragutina Tadijanovića iz Petrinje, koji organiziraju OŠ „Kantrida“, Grad Rijeka i Riječki sportski savez za školski odjel s učenicima s teškoćama u razvoju. Oni su sa svojim roditeljima u srijedu 30. lipnja 2021. godine stigli u Rijeku i odmah „na palačinke kod Riječke Majke“, u samostan utemeljiteljice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova na Pomeriju.

Tom prigodom postulatorica kauze s. Do-

broslava Mlakić upoznala ih je sa životom i djelom službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić, a događaju je nazočio riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić koji im je uručio prigodne darove dobrodošlice. Ovakve prigode uvijek su radost. Uz svakodnevne obveze ovakve situacije unesu duh koji najljepše objašnjava zašto je dobro biti svećenik i biskup, rekao je mons. Uzinić. „Uvijek je radost činiti dobro. Kad god se to dogodi, postanem svjestan koliko su istinite riječi koje

prenosi sv. Pavao, a kaže da ih je Isus rekao, da je blaženije davati nego primati.“

Nije slučajno da su gosti najprije posjetili mjesto na kojemu je službenica Božja Marija Krucifiksa Kozulić 1895. godine osnovala Zavod Presvetog Srca Isusova i u kojemu je smještaj pružila siromašnjoj i napuštenoj djeci iz Rijeke i okolnih mjesta, kao i djeci s po-

sebnim potrebama. „Vjerujem da se i Majka s neba raduje jer na ovom je mjestu ona iz temelja izgradila institut za djecu, a osobito potrebitu, siromašnu i napuštenu. Drago nam je i što je odabrano mjesto u kojemu je djelovala naša utemeljiteljica jer su sestre u prošlosti radile upravo s djecom s posebnim potrebama, ne samo u Domovini nego i inozemstvu, gdje

su bile na službi.“

Petrinjeci su istoga dana posjetili i Trsatsko svetište, a u Rijeci su boravili do 4. srpnja i tijekom boravka posjetili otok Krk i Franjevački samostan na Košljunu, Astronomski centar u Rijeci, bili na izletu u Istri, prošetali se Opacijom i Rijekom te obišli kulturne ustanove.

Projekt „Prvi put vidjeti more“ organiziran je za 26 učenika posebnog odjela petrinjske OŠ Dragutina Tadijanovića, a provode ga učiteljice iz OŠ „Kantrida“. Cilj ovog hvalevrijednog projekta je pomoći djeci Petrinje i vratiti im nakon potresa osmijeh na lice, poručile su voditeljice projekta Sandra Pernjak Krmek i Katarina Jusup Dodig. Pernjak Krmek je dodala kako je projekt započeo prije nekoliko mjeseci kupovinom darova za petrinjske ško-

larce, a nastavio se prikupljanjem sredstava zahvaljujući kojima su oni stigli na ljetovanje. Riječi zahvale uputile su svim dobrotvorima, a osobito roditeljima učenika OŠ „Kantrida“ zahvaljujući kojima je prikupljeno oko 25 000 kuna. U akciju se donacijom uključio i Caritas Riječke nadbiskupije.

Organizatori su se potrudili neplivačima organizirati školu plivanja projektom „Rijeka pliva“, rekla je Jusup Dodig dodajući da su u nastojanju da zadovolje njihove želje i za duhovnom obnovom, omogućeni posjeti poput ovoga u samostan Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, Trsatsko svetište te kapucinsku crkvu Gospe Lurdske.

Helena Anušić

Dan domovinske zahvalnosti uz molitvu Gospi Lurdskoj

Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova u Rijeci su 5. kolovoza 2021. godine, uz proslavu Dana domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, misnim slavljem zahvalile i za izgradnju špilje Gospe Lurdske koja se nalazi u vrtu samostana Družbe na Pomeriju. Špilju, koja je replika one u Lurdu, sestre su 5. kolovoza 1911. godine podignule u znak zahvale Gospi za ozdravljenje utemeljiteljice Družbe, službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić.

Misno slavlje predvodio je svećenik Krčke biskupije vlč. Zvonimir Dudić Badurina koji je u poticajnoj propovijedi pozvao na optimizam, ponos i domoljublje. „Nažalost, umjesto ponosa i radosti, u javnosti nam se nameću negativne vijesti, pune kritika i lošeg. To ja nazivam ‘sustavnim ubijanjem u pojam’“, rekao je vlč. Badurina. Zbog toga je naveo niz

svijetlih primjera u Hrvatskoj, od sportskih uspjeha do izgradnje Pelješkog mosta.

Program je započeo molitvom krunice ispred špilje Gospe Lurdske, a nakon mise okupljeni su formirali procesiju sa svijećama, po uzoru na onu koja se održava u Gospinu svetištu u Lurdu te položili svijeće pred Gospin kip i pomolili se.

Danijel Delonga

U Socijalnoj samoposluzi „Kruh sv. Elizabete“

Usrijedu 17. studenoga 2021. godine, na blagdan sv. Elizabete Ugarske, zaštitnice Franjevačkog svjetovnog reda (FSR), s. Dobroslava Mlakić, vrhovna predstojnica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, posjetila je djelatnike Socijalne samoposluge „Kruh sv. Elizabete“ u Rijeci jer je sv. Elizabeta, zaštitnica riječke Socijalne samoposluge.

Međutim, uz sv. Elizabetu, članovi/ice FSR u Rijeci odabrali su za drugu zaštitnicu Socijalne samoposluge službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu Kozulić – Riječku Majku, jer su obje bile franjevačke trećoredice i nadahnute evangeoskim idealima sv. Franje Asiškoga. Sv. Elizabeta Ugarska živjela je u 13. stoljeću, a Riječka Majka krajem 19. i početkom 20. stoljeća i obje su uzori kršćanske

ljubavi i milosrđa. Sv. Elizabeta gradila je bolnice i ubožnice za siromašne i bolesne, a Majka Marija Krucifiksa Kozulić gradila je sirotišta za siromašnu djecu i mladež. No i jedna i druga oslobodile su se ovozemaljskog imanja da bi u samima sebi imale najveće bogatstvo – Boga. Krepost siromaštva izvire iz ljubavi, vjere i nade te preko vjere i ljubavi otkriva se u sebi Božansko što je dominantnije od svega što čovjek može imati ili posjedovati.

Djelatnici riječke Socijalne samoposluge štovatelji su Riječke Majke i na početku svoga svakodnevnog dobrovoljnog rada, uz redovitu molitvu, mole i molitvu za proglašenje blaženom i svetom službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić.

Majka Marija Krucifiksa, u duhu Blaženstava po kreposti siromaštva, postala je glas dobrote, ljubavi i milosrđa Božanskog Srca. Njezino siromaštvo intimno je vezano uz ljubav prema siromašnom i raspetom Kristu u siromasima. U siromasima je prepoznavala lice raspetog i siromašnog Krista koji se poistovjetio s potrebnima svake vrste, jer „Što god ste učinili jednom od moje braće, meni ste učinili“ (Mt 25, 40).

S. Dobroslava se posebno susrela s Elidom Verunicom, voditeljicom Socijalne samoposluge te su razmijenile svjedočanstva o potrebama potrebitih. Elida je iznijela neka potrebna svjedočanstva korisnika samoposluge, a s. Dobroslava svjedočanstva o onima s kojima se sestre dnevno susreću i pomažu im na vratima svojih samostana u Rijeci. Na kraju susreta s. Dobroslava je, uz čestitke za blagdan sv. Elizabete, skromnim darima podarila djelatnike i predala pomoć za siromašne.

Helena Anušić

Predstavljena knjiga

„UDRUGA KĆERI PRESVETOGA SRCA ISUSOVA U TRSTU I MARIJA KOZULIĆ (1879.-1889.)“

Knjigu „Udruga Kćeri Presvetoga Srca Isusova u Trstu i Marija Kozulić (1879.-1889.)“ autorice s. Dobroslave Mlakić predstavili su dr. Zdenko Dundović, dr. s. Marijana Mohorić, SCJ, i fra Bojan Rizvan, OFM, u petak 26. studenoga 2021. godine u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević u Zadru.

Knjiga izlazi kao prvi dio u nizu Izvori Družbe sestara Presvetog Srca Isusova koja je prošla kroz burna društvena i crkvena razdoblja u povijesti. Cilj knjige je ukazati na izvornu karizmu, identitet i duhovnost autohtone hrvatske zajednice Družbe Presvetog Srca Isusova nastale u Rijeci čija je utemeljiteljica Marija Krucifiksa Kozulić.

„Marija Kozulić je veći dio života djelovala kao aktivna katolička laikinja, franjevačka trećoredica, a u drugom razdoblju života postaje redovnica i utemeljiteljica Družbe. Cijeli život žrtvovala je za općeljudski i vjerski odgoj i obrazovanje djece i mladeži, osobito siromašne. Knjiga otkriva početke Družbe, vodi na izvore i omogućava da upoznamo vrijeme, okolnosti i duh utemeljiteljice, zna-

menite žene hrvatskog naroda“, rekla je autorica knjige s. Dobroslava Mlakić, vrhovna predstojnica te Družbe, istaknuvši da koncilski poziv *Na izvore* „poziva na prilagođenu obnovu redovničkog života, obnovu duha redovništva, vjernost Bogu, Crkvi, vlastitoj karizmi i potrebama ljudi našeg vremena u stalnom slušanju Duha Svetoga. Želimo se vraćati na izvore početaka Družbe jer nas oni podsjećaju na nadahnuće koje nije ljudsko, nego Božje“, poručila je s. Dobroslava.

Ona je puno istraživala u brojnim arhivima u Italiji, Rijeci i drugdje i prikupljala dokumentaciju. Knjiga je pisana na temelju dostupne, originalne arhivske građe i pravne dokumentacije, korespondencije obitelji Kozulić i korespondencije Marije Kozulić i njezinih duhovnika. Marija je uzor svim članovima društva koji žele pronositi evanđelje kako nesebično raditi za Kraljevstvo Božje, rekla je s. Dobroslava. Potaknuvši na molitvu da Marija Kozulić čim prije bude uzdignuta na čast oltara, zamolila je njezin zagovor „da više surađujemo s milošću Božjom i zablistamo svetošću života“.

Dr. Zdenko Dundović zahvalio je toj Družbi što je prihvatila duhovni, pastoralni i intelektualni angažman u Zadarskoj nadbiskupiji. „U tijeku je proces proglašenja blaženom Marije Kozulić, što hrvatski narod potiče na promišljanje vlastitih kršćanskih korijena u bremenitom vremenu. Utemeljenu Družbu uvelike su pridonijeli i kapucini koji su Crkvu kroz stoljeća obogatili mnogim svetim osobama, poput sv. Leopolda Bogdana Mandića, koji je četiri godine proveo u Zadru, u kapucinskom hospiciju uz crkvu Gospe od

Zdravlja. Na Trgu tri bunara pokraj te crkve nekad je bilo sirotište kapucina koje su kasnije preuzele redovnice franjevke do II. svjetskog rata“, rekao je dr. Dundović.

„Knjiga je plod rada na izvornim arhivskim dokumentima koji se tiču korijena nastanka Družbe Presvetog Srca Isusova. Knjiga donosi povijesne činjenice, ali i društveno-političke i religijske okolnosti 19./20. stoljeća. Autorica je vješto povezala uzročno-posljedične odnose liberalnih i antiklerikalnih pokreta i ideologija u tom razdoblju te laičke pobožne udruge i udruženja. U krilu laičke udruge koja se zvala Pobožna udruga Kćeri Presvetog Srca Isusova u Trstu aktivno je sudjelovala i Marija Kozulić“, rekao je predstavljajući, istaknuvši da je 19. stoljeće obilježeno razvojem pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu putem laičkih udruga i crkvenih zajednica u to vrijeme. Blaženi papa Pio IX. je 1856. godine odredio da se blagdan Presvetog Srca Isusova slavi u cijeloj Katoličkoj Crkvi. Pobožnost Srcu Isusovu nastaje u vrijeme srednjovjekovnih mistika, a autorica Mlakić u knjizi prikazuje povijesni razvoj te pobožnosti.

„Cilj knjige je da duhovne kćeri dobiju što vjerniju sliku o izvornoj karizmi i duhovnosti Družbe i da šira javnost upozna što ti dokumenti donose. Marija je evanđelje pretočila u djelo u okviru franjevačke duhovnosti čiji su postulati ispravno vrednovanje rada, ljubav prema siromasima, iskreno bratstvo i poticaj na mir. Te je vrijednosti Kozulić utjelovila na laičkoj i redovničkoj razini. Njezin cilj uvijek je bio u suglasju s temeljnim pozivom Krista, a to je dobrobit i spasenje čovjekove duše, što odzvanja u svim poticajima Kozulić“, rekao je dr. Dundović, istaknuvši da je Kozulić kroz cijeli život vodilo geslo: „Služit ću Gospodinu dovijeka u siromasima“. Imala je istančani duh u traženju istine.

Iz njezina pastoralnog, humanitarnog i intelektualnog djelovanja u Trstu nitko nije bio izdvojen. Razmjena pisama s članovima obitelji svjedoči važnost obiteljskog okrilja u formaciji Kozulić. Oslonci u njezinu životu su na Boga Oca, na zemaljskog oca i na slobodnu volju, rekao je don Zdenko, istaknuvši da je Marijin otac, kapetan duge plovidbe, imao veliko iskustvo vjere. Poučena iskustvom vjere u obitelji, mogla je doprinijeti kasnijem kršćanskom odgoju djevojaka. Inzistirala je na euharistijskom životu, misi kao središtu života i molitvi, rekao je dr. Dundović, poručivši da je Kozulić pokazala kako se za biti svetim treba vraćati izvoru, Kristu koji je rekao: „Bez mene ne možete ništa učiniti“.

U izlaganju „Katehetska karakterizacija djelovanja službenice Božje Marije Kozulić u Trstu (1879.-1889.)“, dr. Mohorić opisala je desetljeće bremenitog laičkog djelovanja Kozulić s katehetskog gledišta. Djelovanje Kozulić u Trstu bilo je povezano s nastajanjem i prvim godinama razvitka Pobožne udruge Kćeri Presv. Srca Isusova.

„U drugoj polovici 19. stoljeća katehezu je obilježavao neoskolastički smjer, brojna i razna izdanja obaveznih knjižica kršćanskog nauka oblikovana u pitanja i odgovore, koje su diktirale tijekom kateheza i memoriranje njihova sadržaja. Dakle, slaba pedagoška pozornost i osvrtnje na potrebe katehizanada,

a velika usmjerenost na usvajanje sadržaja“, rekla je dr. Mohorić, govoreći o „odlučnoj koordinaciji i jasnoj organizaciji Pobožne udruge u širokom spektru dobrovoljnog evangelizacijskog djelovanja. Udruga je nastala kao odgovor na poticaj Duha Svetoga, osobno duhovno iskustvo fra Arkandela iz Camerina i njegovu apostolsku usmjerenost: Samo kateheza i uvijek kateheza mladeži“, rekla je dr. Mohorić. Udrugu je fra Arkandeo osnovao baš u godini Marijina preseljenja u Trst, 1879. godine, čije se poslanje, vjerska pouka mladeži, razgranalo u široko evangelizacijsko i katehetsko djelovanje koje je zahvaćalo sve dobi.

„Plodonosno djelovanje članica Udruge omogućila je dobro osmišljena, vođena i praćena početna i trajna formacija, zajednička i osobna, na godišnjoj, mjesečnoj i dnevnoj razini“, rekla je dr. Mohorić, istaknuvši da su se članice morale posvetiti studiju kršćanskog nauka i dnevnom čitanju katekizma. Na mjesečnim Konferencijama izvijestilo se o radu svake članice Udruge. Bila je to mjesečna revizija pastoralnog i duhovnog značaja, rekla je dr. Mohorić.

Članice Udruge aktualizirale su aspekte djelovanja pokreta u Crkvi nakon Drugoga vatikanskog koncila. To su: aktualizacija svrhe Udruge, uključivanje u redoviti život župnih zajednica i usklađivanje s pastoralnim smjernicama Crkve u mjestu djelovanja. Udruga

je ostvarila i načela suvremene katehetske metodologije: kristocentrizam, usmjerenost oslobođenju i spasenju duša, eklezijalnost, inkulturacija, cjelovitost i značajnost kršćanske poruke za osobu. „Aktualni su i obredi prijelaza osmišljeni za buduće članice Udruge: službenice, kćeri, zaručnice. Time su imale iskustvo progresivne formacije i sazrijevanja u vjeri, što je temelj za apliciranje istog principa u katehetskom djelovanju“, istaknula je dr. Mohorić.

„Katehetsko djelovanje članica Udruge nije bilo vezano uz jedno mjesto u koje su katehizandi morali dolaziti. Marija Kozulić kaže, vjersku pouku „smo držale u kućama, u kući poglavarice, u crkvi mnogopoštovanih otaca kapucina i štoviše, na poljima u okolici Trsta“. Iako je u to vrijeme bila zadana forma katehetskog susreta, svjedočanstva Kozulić govore o sasvim drugoj formi katehizacije, cjelovitijoj, a neformalnoj, zabavnoj, usmjerenoj na odgoj srca i utemeljenoj na osobnom iskustvu“, istaknula je dr. Mohorić. To je djelovanje usporedivo s onim koje su u to vrijeme provodili članovi Bratovština kršćanskog nauka, *pescatori*, ribari.

Članicama Udruge bila je propisana odredba: „Upotrijebit će svu umješnost da privuku k sebi napuštene djevojčice ili koje su malo ili nimalo poučene u našoj svetoj vjeri. Razborito, ali bez ljudskih obzira i ne štedeći truda, sve s povjerenjem u Isusa, neka ih traže, neka im budu prijateljice i preko njih neka utječu na roditelje, da mogu doći do obitelji i tako privući k Bogu koju zastranjelu dušu“. Djelovanje članica Pobožne udruge bilo je i misijski motivirano, a proširilo se i izvan Italije.

„Žarište plodonosnog djelovanja Pobožne udruge i Marije Kozulić je kateheza u znaku milosrđa koja potvrđuje Marijino osobno iskustvo Božje ljubavi. Kozulić je pripadnost

Udruzi, osobito od posvete prvih zaručnica (Trst, 25. 11. 1879.) tumačila kao najveću sreću koju je zadobila po milosrđu Božjem“, rekla je dr. Mohorić, citirajući zapis Marije Kozulić sestri Ireni: „Mi pripadamo, Irena moja, jednoj Pobožnoj udruzi, kamo nas je Isus pozvao po svojoj velikoj dobroti i milosrđu. Ti znaš na kakvu uzvišenu zadaću smo pozvane, ništa manje nego da budemo apostole Isusa Krista. Trebamo odgovoriti na tolike milosti“.

„Odgovor na dar Božjeg milosrđa u iskustvu Marije Kozulić ostvarivao se u karitativnom i odgojnom smislu, putem formalnih (nedjeljom) i neformalnih susreta, u kontekstu redovitih i prigodnih kateheza, širenja vjerske literature, vođenja poučnih radionica, oratorija, kazališta i pjevanja, organiziranja humanitarnih akcija, savjetovanja, pouke, opominjanja onih na krivom putu, njegovanja bolesnih, tješnja žalosnih i molitve za umiruće. Svi ti naponi članica Pobožne udruge imali su svoj izvor i vrhunac u euharistiji, a za krajnji cilj spasenje duša“, istaknula je dr. Mohorić.

Vrhunac osobnog odgovora Kozulić na Božju milosrdnu ljubav je u periodu nakon Trsta. Godine 1888. počeo je proces njezine dublje osobne preobrazbe. Sredinom lipnja 1889. godine Marija je javila roditeljima da je odlučila napustiti Trst. Nakon tršćanskog desetljeća Kozulić, u njezinu životu do izražaja su došla dva duhovna djela milosrđa koja su je oblikovala: uvredu oprostiti i nepravdu strpljivo podnositi, rekla je dr. Mohorić.

Fra Bojan Rizvan rekao je da su izvori Družbe sestara Presvetog Srca Isusova neodvojivi od franjevačke karizme i pobožnosti Srcu Isusovu. „Izvori su bitni za definiranje ciljeva i oblikovanje zrelih odluka u poslušnosti Duhu Božjemu, a jako su važni za jasnoću poslanja u življenju evandeoske radosti. Bez jasnoće svojih izvora čovjek se lako pogubi,

izgubi snagu i razložnost služenja, izbljedi i splasne poletnost predanja. Zato Crkva poziva redovničke zajednice da se vrate na svoje izvore“, istaknuo je Rizvan, upozorivši kako „zanemarujući vlastite izvore možemo postati tmurni pripovjedači o evanđelju, a ne autentični nasljedovateli Kristova puta“.

Izvor naše povijesti spasenja je Kristovo Srce. „Povijest Družbe Presvetog Srca Isusova je povijest Božjih tragova i njegovih karizmi za vrijeme u kojima se zajednica utemeljuje. Karizma kao milosni Božji dar dolazi od vječnosti i dar je za svako vrijeme. Da nema zastarjelosti u Božjim karizmama, svjedoči Crkva koja kao čuvarica, vrednovateljica i nositeljica karizmi Gospodnjih ostaje trajno suvremena i suvremena“, poručio je Rizvan.

Knjiga bogata podacima pokazuje kako je povijest učiteljica života, a „duhovnost je oblikovateljica života“, istaknuo je fra Bojan. „Knjiga govori o povijesnim tragovima Družbe, a može biti i polazište za osvježene korake u nasljedovanju Krista. Naša prvotna briga nije u čuvanju nekih struktura, nego u vjernosti nadahnućima Duha Svetoga. Duhovnost izgrađuje naš ispravan stav prema prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Zato ljude svetoga traga u životu ne možemo razumjeti bez njihove povijesti. Povijest i okolnosti u kojima su živjeli objavljuju i snagu njihova zajedništva s Bogom. Tako je i u životu Marije Kozulić. Knjiga prati njezin duhovni rast u teškim povijesnim okolnostima“, rekao je fra Bojan.

Kozulić dolazi iz pobožne vjerničke obitelji čiji su roditelji bili članovi Trećeg reda sv. Franje, pa i ona postaje članicom toga velikog bratstva. „Njezin hod za Kristom nije usput obilježen franjevačkom duhovnošću, nego je u svojim temeljima posve franjevački. Preselivši se s roditeljima u Trst, Marija pronalazi franjevca duhovnika s kojim razaznaje

Božju volju. Njezin duhovnik, fra Arkandeo iz Camerina, tršćanski kapucin, Mariju ni u jednom trenutku ne prisiljava nešto učiniti. Poštujući njezinu slobodnu volju, predlaže joj život posvete Kristovu Srcu kroz zajednicu čija je svrha savršena ljubav prema Bogu, iskrena ljubav prema sebi, revna i djelotvorna ljubav prema bližnjemu, promicanje štovanja Presvetog Srca Isusova, vjerska pouka djevojčica, posebno napuštenih“, rekao je fra Bojan.

Fra Arkandeo pokazuje da „uloga duhovnika nije nekome reći Božju volju, nego pomoći mu razabrati volju Gospodnju u njegovu životu. Duhovnik nikada nije arbitar Božje volje u životu osobe koju vodi, nego poučava osluškivati Božju volju. U počecima Udruge i Marijine posvete, poslušnost Božjoj volji nije u privatnim objavama, nego u prokušanoj karizmi franjevaštva i zreloj pobožnosti Crkve“,

istaknuo je Rizvan.

Marija prihvaća apostolat koji je plod njezina osobnog duhovnog života. „Karitativno djelovanje u odgoju siromašne djece proizlazi iz njezine vjernosti Božjoj riječi i ljubavi prema Gospodinu. Marija zna da nije socijalna radnica ili filantrop, nego svojim služenjem postaje objaviteljica milosti Gospodnje. Služenjem siromasima ona počinje evangelizirati, unositi svjetlo evanđelja u mračne situacije ljudi. Čineći djela milosrđa, Marija naviješta radost Evanđelja“, rekao je fra Bojan, citirajući papu Benedikta XVI.: „Najveće djelo milosrđa je nekome navijestiti evanđelje!“

„Evangelizacija Udruge Presvetog Srca Isusova odvija se uzornim životom koji odgaja putem katehizacije i pobožnosti. Važno je znati, i pobožnost odgaja! Možda i više od katehetskih modela“, poručio je Rizvan, istaknuvši da je u Udruzi vladao duh poniznosti i poslušnosti. „Upravo te dvije kreposti bitno obilježavaju franjevačku duhovnost pokore. Sv. Franjo govorio je kako braća trebaju biti primljena „u posluh“, a živjeti u poslušnosti može samo onaj tko se istesao u poniznosti. Nema veće pokore od te, istesati sebe. Franjina braća i sestre su istinski pokornici“, naglasio je fra Bojan.

Jasnoća karizme Kozulić „izrasta iz bogatstva franjevačkog debela i poziva nas obnovljenim zanosom živjeti u pokori Božjim nadah-

nućima i volji naših poglavara. Danas u životu Crkve ta krepost je osobito na kušnji, da ne kažemo u krizi. Govori se o sveopćoj krizi autoriteta. Ali ta kriza kao da pokazuje još jednu dublju krizu, a to je kriza uzora. Danas Crkvi nedostaju ljudi poput Marije Kozulić koji će, živeći ustrajno u vjernosti Božjoj riječi, biti nasljedovatelji Krista. Mi ponekad ne znamo koga nasljedovati, zato nam je potrebna jasnoća predanja onih koji žive za Krista. Čeznemo za uzorima koji očituju da je njihova domovina na nebesima. Našem su vremenu osobito potrebni autoriteti koji cijenu svojih lekcija plaćaju životom“, poručio je Rizvan, citirajući papu Pavla VI.: „Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke nego učitelje vjere. Ako sluša učitelje, sluša ih zato što su svjedoci“.

„Samo autoritet koji je izgrađen na ljubavi dopušta drugima da razgrana svoje darove. To nas poučavaju život Krista i njegov trag u životu Marije Kozulić: danas se poštuje autoritet ljubavi, autoritet osobnosti, a ne autoritet nekakve službe“, istaknuo je Rizvan, rekavši da „Kozulić poslušnost živi u siromaštvu i čistoći misli, osjećaja, želja, djela. Kaže da smo pozvani ‘zauzdavati naše strasti’ te da ćemo ‘biti zadovoljniji nakon jednog napora ako se svladamo, nego ako damo sebi oduška’. Tko

nema nikakvu samokontrolu, počinje kontrolirati druge. Marija je vjerna u poslušnosti, bdijući nad zlom samovolje, kako bi to rekao sv. Franjo“.

Fra Bojan je naglasio da je Marija Kozulić zapisala: „Jaslice, križ, euharistija – tri čuda ljubavi.“ „Ta tri segmenta Kristova života povezuju njezinu duhovnost s duhovnošću sv. Franje. Franjo je prvi napravio jaslice. On je tim činom želio pokazati dubinu i blizinu utjelovljene ljubavi. Jer svaka ljubav, ako je vjerodostojna, spremna je očitovati se tijelom. Franjo je osobito častio križ Kristov, razmatrajući otajstva muke Gospodnje. Na svom je tijelu čak i biljege Kristove nosio. Ni Franjo ni Marija nisu mogli bez euharistije. Ta tri čuda ljubavi i danas stoje pred nama kao poziv da i mi budemo čuda ljubavi. Tu čudesnost ljubavi više od stotinu godina pronosi i Družba čija je utemeljiteljica Marija Krucifiksa Kozulić“, poručio je fra Bojan Rizvan.

Na predstavljanju je bio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić koji je uputio prigodnu riječ. U glazbenom dijelu nastupio je Zbor mladih župe sv. Ante Padovanskog sa Smiljevca u Zadru. Događaj je organizirao Teološko-katehetski odjel Sveučilišta u Zadru.

Ines Grbić

„Krucifiksini adventski vijenci – obitelj za obitelj“

Krucifiksini adventski vijenci – obitelj za obitelj“ naziv je humanitarne akcije koju su organizirale sestre Družbe Presvetog Srca Isusova u Rijeci. U Dječjem vrtiću „Nazaret“ koji vode sestre ove jedine riječke autohtone družbe održane su kreativne radionice, a akcija je bila zaključena prodajom adventskih vijenaca čiji prihod je doniran jednoj siromašnoj obitelji. Prema riječima ravnateljice DV „Nazaret“ s. Kristine Tunić, budući da je utemeljiteljica Družbe službenica Božja Marija Krucifiksa Kozulić, svoje karizmatско i apostolsko djelovanje započela 1895. godine u Rijeci otvorivši dječji vrtić (u ono doba nazivan zabavište) za djecu iz siromašnih obitelji, u DV „Nazaret“ su odlučili Dan Riječke Majke i njezino djelo obilježiti izradom adventskih vijenaca. Dodala je da u radu s djecom ne zanemaruju njihove roditelje te je organiziran rad s roditeljima u vidu ovih radionica u kojima se okuplja cijela obitelj. Svaka obitelj izradit će dva adventska vjenčića: jedan za sebe, a drugi za siromašnu obitelj. Oko prvoga će se i sami okupljati u svojim domovima, kazala je s. Kristina.

Ova humanitarna akcija odvija se i u okviru obilježavanja 100. obljetnice preminuća utemeljiteljice Družbe Presvetog Srca Isusova službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić. Proslava je počela 29. rujna 2021. i bit će zaključena 29. rujna 2022. Godina posvećena Riječkoj Majci bit će ispunjena aktivnostima u kojima će se javnost upoznati s karizmom i djelovanjem utemeljiteljice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. „Krucifiksini adventski vijenci – obitelj za obitelj“ distribuirali su se u nekoliko riječkih župa, a oni koji su ih kupiti, znaju – male ruke su ih radile, ali s velikim srcem za siromašne.

Helena Anušić

Obitelj za obitelj

Na našu veliku radost, zahvaljujući djeci, roditeljima i djelatnicama Dječjeg vrtića „Nazaret“ izrađivali smo adventske vijence s namjerom da ih prodamo i prikupljenim novcem obrađujemo jednu obitelj slabijeg imovinskog stanja koja ima više djece. Odlučili smo se tako za obitelj Najev koja ima osmero djece.

Od prodaje adventskih vijenaca prikupljeno je 5.273,00 kuna. U dogovoru s mamom Marijanom Najev od prikupljenog novca kupili smo perilicu za rublje i kombinirani hladnjak. Obitelj Najev bila je oduševljena donacijom i u znak zahvalnosti nacrtali su veliko srce okruženo dlanovima djece obitelji Najev. U srcu izriču blagoslov i dobre želje svoj djeci i roditeljima vrtića:

„Zahvaljujemo svima, cijelom vrtiću, svakom djetetu što su marljivo radili. Dragi Bog neka ih čuva. Sretne blagdane u toplini vašeg doma, puno zdravlja vašim obiteljima i sve najbolje - Obitelj Najev.“

U ovoj akciji, uz djecu, roditelje i djelatnike, veliku ulogu imaju i župnici župa BDM Karmelske na Donjoj Drenovi, Sv. Franje na Pehlinu, Sv. Nikole Tavelića na Krnjevu i Sv. Mateja na Viškovu, na čemu im od srca zahvaljujemo.

Molimo da se Isus rodi u srcima svakoga od nas te donese mir i radost.

*Sretan Božić i blagoslovljene blagdane želi,
s. Kristina Tunić*

Na predbožićnom susretu za redovnice

Predbožićni susret za redovnice Krčke biskupije održan je u Portu u samostanu franjevac trećoredaca 2. prosinca 2021. godine.

Na susretu s biskupom Ivicom Petanjkom okupilo se četrnaest sestara različitih družbi koje djeluju u ovoj biskupiji. Pozdravnu riječ i molitvu izrekao je povjerenik za redovnice Krčke biskupije vlč. Zvonimir Badurina Dudić, a predavanja su pripremili vrhovna predstojnica Družbe sestara Presvetog Srca

Isusova s. Dobroslava Mlakić i biskup Ivica Petanjak.

U prvom dijelu predavanja s. Dobroslava govorila je o pozivu pape Franje na sudjelovanje svih članova Crkve u sinodi koja bi trebala voditi preobrazbi mjesne i opće Crkve. Osluškivanjem i otvorenosti Duhu Svetom u svjetlu Božje riječi i međusobnog dijaloga, kao susretanja različitosti mišljenja, postajemo spremni na promjene. Načelo sinodalnosti treba biti prepoznatljivo po obnavljanju

„mene“, tj. dubokom obraćenju u kojem ćemo „slušati, čuti i uvažavati“.

Nadalje, možemo se pitati nedostaje li u životu Crkve i je li zaboravljen krepostan život? Je li se svuda nastanila sebičnost – rugoba života? Nedostaju li uzori onih koji slijede Krista? Postoji li čežnja za jasnoćom? Sveti papa Pavao VI. rekao je da svi radije slušamo svjedoke nego li učitelje vjere.

Drugi dio predavanja bilo je svjedočanstvo svetog hoda službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić. Duhovni put službenice počinje u Pobožnoj udruzi kćeri i službenica Presvetog Srca Isusova u Trstu i Rijeci. Vođena Duhom Svetim, uz pomoć duhovnog vodstva kapucina o. Arkandela iz Camerina, slijedi volju Božju za svoj život. Osniva Družbu Presvetog Srca Isusova. Moli, sluša i djeluje. Život je pretvorila u molitvu. Euharistija je središte u kojem ostvaruje jedinstvo s Isusom i prepoznaje potrebite oko sebe. Sve nedaće i kušnje prevladava čitajući iz Križa Kristova. Polazište njezina života postaje Ljubav. Svojim sestrama piše: „Nađite Krista iznad svih stvari, a prezrite svijet.“

Predavanje biskupa Petanjka odnosilo se na to kako smjernice sinodalnog hoda konkretizirati u redovničkim zajednicama. Potaknuo nas je na iščitavanje pripremnog dokumenta za sinodu u vlastitim zajednicama,

s posebnim osvrtom na dijelove za posvećene osobe. Crkva pamti redovništvo kao nositelj reformi i obnova. Obnova Crkve uvijek je potrebna, uvijek se može težiti boljemu. Ne mora se pasti na dno da bismo se reformirali. Ne očekuje se od sinode stvoriti nove dokumente nego čuti „bilo Crkve“. Treba pružiti ruke ljudima ondje gdje se nalaze.

Nadovezujući se na predavanje s. Dobroslave biskup Ivica objasnio je što znači povratak na izvore. Na izvoru uvijek je svježa voda. Ne treba kopirati utemeljitelja, nego nasljedovati duh. Crkva nije muzej za čuvanje, nego vrt koji treba obrađivati, znao je reći sveti papa Ivan Dobri. Tradiciju treba i stvarati, ne samo čuvati... Jesmo li se sekularizirali? Bavimo li se svime i svačime, jesmo li zaboravili na ono što jesmo?

Naša duhovna obnova u očekivanju Kristova rođenja trebala bi biti: moliti, raditi i vidjeti. Gdje sam? Što/tko sam?

U propovijedi na svetoj misi biskup je istaknuo da evanđelje poznaje samo dva puta - put dobra ili put zla. Kojim putem hodim, putem dobra ili zla, ovisi o meni, srednjeg puta nema.

Zahvaljujemo s. Dobrosravi i ocu biskupu na poticajnim riječima i zajedništvu u opuštenosti ozračju.

s. Barbara OCD BSI, Punat

Posjet Domu Marije Krucifikse Kozulić

Drugi razredi srednje Hotelijersko-turističke škole Opatija posjetili su 8. prosinca 2021. godine Samostan i Ženski učenički dom Marije Krucifikse Kozulić. Ondje su nas dočekale gostoljubive časne sestre, a s. Dobroslava Mlakić, vrhovna predstojnica i postulatorica, provela nas je kroz zgradu samostana i učeničkog doma. Najprije smo se okupili u kapeli Presvetog Srca Isusova gdje nam je s. Dobroslava rekla što ćemo sve vidjeti tijekom našega posjeta. Nakon kratke molitve upoznali smo se s likom i djelom Marije Krucifikse Kozulić, po kojoj je ovaj učenički dom dobio ime.

Majka Marija Krucifiksa Kozulić rođena je 20. rujna 1852. godine u Rijeci. Potječe iz uzorne kršćanske i bogate obitelji s otoka Lošinja. Njezin otac i generacije njezinih predaka bili su poznati brodovlasnici i kapetani. Majka Marija Krucifiksa Kozulić utemeljiteljica je autohtone hrvatske redovničke zajednice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Svoj život posvetila je odgoju i obrazovanju siromašne djece i mladeži te osnovala brojne karitativno-socijalne ustanove u Rijeci.

Nakon uvodnog nagovora u kapeli obišli smo spomen-sobu blaženog preminuća Majke Marije Krucifikse i na njezinu grobu izrekli molitvu napisanu na sličicama koje smo dobili, tražeći njezin zagovor. Potom smo prošetali hodnicima samostana u kojima se nalaze slike Majke Krucifikse od rođenja pa sve do njezine starosti. Posjetili smo zanimljivu sobicu u kojoj je bio krevet, ormar, stol i stolac te slika i sat na stolu. Sestra nam je objasnila da su to stvari Majke Krucifikse koje su sačuvane i kojima se ona služila. Na stolu je bila velika knjiga i uz nju kemijska olovka pa smo se svi odlučili potpisati. Naposljetku, časne sestre počastile su nas kolačima i sokom, a kao znak pažnje na dar smo dobili knjigu „Božja moreplovka“ iz koje ćemo još više saznati o našoj Riječkoj Majci. Za uspomenu fotografirali smo se u prekrasno uređenom samostanskom vrtu te se zadržali još malo u ugodnom razgovoru.

Hvala časnim sestrama na njihovoj gostoljubivosti!

Judita Tomljanović, učenica 2.a razreda

Nenad Barić, vjeroučitelj

Radost došašća

Došašće je posebno radosno vrijeme za nas kršćane jer čekamo najdražega gosta kojeg je ikad zemlja ugostila, nebeskoga gosta, najponiznijega, a ujedno najvećeg u ljubavi i jednostavnosti. Pogađate, to je Isus, jedan i neponovljiv. Njegovo rođenje čekamo. Ne čekajmo ga pasivno, „skrštenih ruku“, nego aktivno - molitvom i dobrim djelima. Naš najbrži put do Isusa vodi preko bližnjih u potrebi, preko naše najmanje braće kako ih naziva Matej evanđelist (vidi Mt 25, 40).

Cijepimo se ovog došašća protiv oholosti i sebičnosti cjepivom ljubavi pa zakoračimo iznova na put obraćenja. Samo hodeći putom obraćenja možemo stići do Isusova i svog osobnog Betlehema, mjesta Isusova rođenja u svome srcu. To je glavni cilj došašća svakog iskrenog kršćanina. To je božićna slika koju slikamo u svojoj duši, sve ostalo je samo okvir slike. Nemojmo se dati okupirati brigom oko traženja lijepoga okvira zaboravljajući božićnu sliku jer riskiramo da i ovoga Božića, kao i mnogih prethodnih, ta slika bude mutna i nedovršena.

I ne plaćimo što nam je korona Grinch „ukrao“ Božić, on može ukrasti samo onaj izvanjski, lažni, konzumeristički Božić, i dobro je da nam ga ukrade. Nama ostaje onaj pravi, vjernički, duhovni, osobni i obiteljski Božić, Božić molitve, ljubavi i zajedništva od čije ćemo se topline i blizine duhovno grijati i hraniti cijelu novu 2022. godinu.

Miroslav Radić

Na granici

Mnogi ljudi žive na granici, kako onoj geografskoj tako i onoj životnoj. Nije ovdje riječ o istoimenoj domaćoj seriji „Na granici“, već o mnogo kompleksnijoj granici; granici u našim životima, granici života od imati do nemati, o tankim nitima koje nas dijele od blagostanja do neimaštine, od zdravlja do bolesti, od sportskih uspjeha do naglih padova. Život je isprepleten tankim nitima i granicama kada moramo znati stati i potegnuti ručnu da ne bismo prešli na drugu stranu granice.

Život je lijep, divan, pun ljepote ako naša

očekivanja nisu prevelika i ako si ne postavimo prevelike ciljeve koje ne možemo ostvariti. Lijepo je kad to shvatimo na vrijeme i sukladno situaciji nastavimo živjeti dalje, videći sve ljepote i toga novoga života. Problem je u onima koji ne vide, ustvari ne žele prihvatiti novonastalu situaciju uporno srljajući u nešto što ne mogu ostvariti. Često taj put vodi samo na drugu stranu, to jest u propast, bilo zdravstvenu ili financijsku ili obiteljsku. Mi svi živimo na granici ulica, općina, gradova, država, geografskih i svjetovnih.

Stalno smo u situaciji da donosimo neke

važne odluke u životu od kojih su neke jako granične i bitne za našu budućnost. Svaka nedoumica u životu je ustvari granica koju u danom trenutku moramo dobro odvagnuti i odlučiti se za potez koji nam u mnogočemu može promijeniti život. Nerijetko su mnogi donijeli krive odluke, ali ne treba padati u depresije i letargiju, već se treba trgnuti i ispraviti ono što se ispraviti može. Ili okrenuti novu stranicu i krenuti ispočetka, u novi život za bolje sutra. Pišući ovaj tekst prisjećam se mnogih granica u životu. Od samog rođenja do danas. Shvatio sam da su neke situacije bile doista granične. No bez obzira i na neke krive prosudbe, uspio sam opstati samo zato jer se nisam predavao, nego sam gradio i prihvaćao novonastale situacije. Išao sam dalje - samo drugim putem i drukčije postavljenim ciljem i planom. Treba shvatiti da u svakom porazu vidiš dio slobode, novi početak za bolje sutra. Koliko god to trenutno bilo bolno, ipak je samo prolazno.

Iz moga nimalo dosadnog života poručio bih svima da ne požuruju, ne nagle, da nauče čekati, da znaju stati na loptu. Naime, neke granice nikad nećeš moći prijeći. Neke od njih pak nisu vrijedne uloženog truda. One traže sredstva i vremena, a kada dođeš

do toga shvatiš da si ostario, obolio, da to nije kako si ti zamišljao. Zato uživaj u životu u okvirima svoga djelovanja i postojanja. Uživaj u trenutku kada ti je lijepo, dok si u pravom društvu, u nekom sportskom uspjehu svojih ljubimaca, dok si sa svojim najmilijima, s kolegama s posla, korisnicima koji su predivni, dok si na divnom putovanju, izletu na Plitvice... jednostavno u životu i sitnicama koje ga čine lijepim. Problem je samo u nama i u našim krivo postavljenim ciljevima. Što to prije shvatimo, prije ćemo početi istinskije i živjeti život. Tada nećemo biti grintavci koji napadaju sve i svakoga, vide samo crno. Nećemo biti ljubomorni na cijeli svijet, a ne vidjeti brvno u svome oku. Nećemo ne željeti priznati svoje pogreške i ne željeti se mijenjati. Uvijek je lakše napadati druge, nego priznati njihov uspjeh i kvalitete te pomoći nekom i graditi novi život. Naposljetku, budi na granici ako želiš, ali ne prisiljavaj druge da žive tvoj granični život.

I Majka Marija Krucifiksa Kozulić živjela je život na granici, ali dajući sebe za dobrobit drugih i najpotrebitijih. Život na granici, ali na granici ostvarene dobrote i svetosti.

Neven Polegubić

Razgovor s Ivankom Volarić, vjeroučiteljicom

Poštovana profesorice, molim Vas da se predstavite čitateljima glasila *Postulature „Riječka Majka“*.

Rođena sam u Rijeci. Prvi razred osnovne škole završila sam na otoku Krku, u Vrbniku, a zatim se moja obitelj preselila u Rijeku. Tu sam završila osnovnu i srednju školu i teološki fakultet. Kao vjeroučiteljica radim u OŠ Kozala u Rijeci. Aktivna sam i u župnoj zajednici sv. Romualda i Svih svetih na Kozali.

Sjećate li se kad ste prvi put čuli i od koga, za službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu Kozulić – Riječku Majku?

O Majci Mariji Krucifiksi saznala sam ponajviše od svoje bake Jovane. Često mi je govorila o sestrama koje su bile na službi u Risiki davne 1914. godine. Baka je osobno poznavala Majku Krucifiksu i sve sestre: Rafaelu, Josipu, Klementinu, Auziliju. S. Rafaela je u slobodno vrijeme proučavala ljekovito bilje, njime liječila ljude i davala savjete onima kojima je to bilo potrebno. Ostale sestre su obrađivale zemlju radi prehranjivanja. A Majka se od samog početka svoga djelovanja u Risiki nesebično brinula za siromašnu djecu. Njezina briga bila su djeca - siromašna, ostavljena i bolesna. Zato ne čudi što se u njihovim prostorima vrlo često čulo pjevanje duhovnih pjesama. I moja baka je često i rado sa sestrama sudjelovala u zajedničkoj molitvi. Kuća u kojoj su sestre živjele dar je gospođe Marejke Brusić. Majka Krucifiksa ju je nadogradila i otvorila sirotište. U to vrijeme u Risiki je djelovao kapelan Andre Juranić iz Dubašnice. Sestre su zbog udaljenosti mjesta stanovanja od crkve morale napustiti Risiku. Majka Krucifiksa i sestre bile su omiljene među djecom i

vjernicima u Risiki, a uz hrvatski služile su se i talijanskim jezikom.

Vi ste Riječanka po rođenju, a zavičajno ste iz Risike na otoku Krku. Majka Marija Krucifiksa rođena je u Rijeci i najduže je živjela i djelovala u Rijeci, a neko vrijeme živjela je i u Risiki. Je li Vas ta činjenica potaknula da kao vjeroučiteljica upoznajete generacije učenika s njezinim likom i djelima?

Kao vjeroučiteljica osjetila sam potrebu da nešto više prenesem učenicima o Riječkoj Majci. To im je bilo vrlo zanimljivo. Posebno sam istaknula da se njezino djelovanje u mnogočemu podudara s Majkom Terezom. I posebno naglašavam da ona potječe iz jedne ugledne, imućne obitelji, a sve je to zanemarila i opredijelila se za Krista i siromašan život. U odgojnom smislu djeci su potrebni uzori, a za to je život Majke Marije Krucifikse Kozulić idealan primjer. Djeci današnjega vremena teško je shvatiti da se netko mogao toliko žrtvovati za dobro drugoga. No sada, u vrijeme

pandemije koronavirusa, učenici su se uvjerali da još uvijek ima ljudi koji se nesebično žrtvuju za dobro drugih što proizlazi iz njihova kršćanskog odgoja.

Vi dobro poznajete život Riječke Majke. Ima li nešto u njezinu životu što je Vama možda poticaj, je li ona primjer i uzor u Vašem kršćanskom životu i poslanju?

Osobito me je inspirirala njezina hrabrost. Osluškivala je poticaj duha onog vremena i sve je radila s Božjom pomoću i providnosti. Ni u jednom vremenu u kojem živimo nije lako. Kucala je na vrata i tražila pomoć. Bila je ustrajna u onome što radi jer je znala da to radi ne da bi promovirala sebe, nego da sve to što radi proslavi Ime Božje. Svima nama treba ustrajnosti. Često odustanemo i nemamo snage dalje, ali ona nam može biti svijetli primjer da unatoč poteškoćama ustrajemo do

ispunjenja određenog cilja.

Jeste li se kada Vi i članovi Vaše obitelji utjecali u svojoj molitvi zagovoru Riječke Majke?

U svoje ime mogu potvrditi da u mnogo čemu slijedim njezin primjer i obraćam joj se u molitvi.

Želite li na kraju ovoga razgovora nešto poručiti čitateljima Riječke Majke?

Mislim da je bitno naglasiti kako je svaki trenutak života važan. Ponekad je dovoljan samo jedan osmijeh, jedna lijepa riječ da usrećimo svoje bližnje. Majka Marija Krucifiksa Kozulić učinila je mnogo za dobrobit drugih, a na nama je da nastavimo ondje gdje je ona stala.

Razgovarala s. Dobroslava

Tvoje ime (D dur)

Mariji Krucifiksi Kozulić

Tekst: Verica Matić Glazba: Marlin Mićunović

♩ = 80

Soprano

D G A D

Kru- ci- i- fi- i- ksa, Kru- ci- i- fi- i- ksa
 A i- i- me- e- nom ti- u- svo- o- jim,
 To lo- o- ti- i- je me u- vij- ek sta- a- lo,
 je- e- i- i- me u- čar- ast Bo- o- gu,

Alto

S

Bm Em A D

3 Ra- spe- e- ta ti zna- či- i- i- me.
 htje- la- a- ta stu bi- ti- i- čna
 da se- e- Kri- stu do- pa- a- da- a- aš.
 u- čar- ast Kri- stu Ras- pe- e- to- o- mu.

A

S

D G A D

5 Ra- spe- ta se- bi, ra- spe- ta svije- e- tu,
 jer si- i- i- pat- njii me u- ži- i- vo- o- tu
 Za- to- o- i- no- om Kru- ci- i- fi- i- ksa
 Tim- i- me- no- om sla- vi- i- Nje- e- ga,

A

S

Bm Em A D

7 sve si- i- re- kla nji- i- i- me- e.
 bi- la- a- vi- čna, bi- la- a- vič- na.
 ti za- a- se- be, u- zi- i- ma- aš.
 Spa- si- i- te- lja- svije- ta- a- sve- ga.

A

Tvoje ime (F dur)

Mariji Krucifiksi Kozulić

Tekst: Verica Matić Glazba: Marin Mićunović

♩ = 80

Soprano

Alto

3

S

A

5

S

A

7

S

A

G

F

C

F

B^b

Dm

C

A

F

B^b

C

F

Gm

C

C

F

Kru- ci- i- fi- ksa, Kru- ci- i- fi- ksa
A- i- i- me- nom ti- si- i- svo- jim
To- je- o- ti- je me u- u- vije- ek- sta- lo
gu,

Ra- spe- e- ta ti zna- či- i- i- me.
htje- la- a- Kri- stu bi- i- slič- na
da- se- e- Kri- stu do- ti- pa- a- da- na
u- ča- ast- Kri- stu Ra- spe- e- to- mu.

Ra- spe- ta se- bi, ra- spe- ta svije- e- tu
jer- si- i o- i- ni- u- u- ži- vo- o- i- tu
Tim- to- i- i- me- nom Kru- ci- fi- fi- o- i- ksa
sla- vi- i- is- Nje- e- e- ga,

sve si re- kla nji- i- i- me.
bi- la vič- na bi- la vi- čna.
ti- za se- be u- u- zi- maš.
Spa- si- te- lja- svije- ta- sve- ga.

Tvoje ime

Krucifiksa, Krucifiksa,
raspeta ti znači ime.
Raspeta sebi, raspeta svijetu,
sve si rekla njime.

A imenom ti si svojim,
htjela Kristu biti slična,
jer si patnji u životu,
bila vična, bila vična.

Bilo ti je uvijek stalo,
da se Kristu dopadaš.
Zato ime K r u c i f i k s a,
ti za sebe uzimaš.

To je ime u čast Bogu,
u čast Kristu raspetomu.
Tim imenom slaviš Njega,
Spasitelja svijeta svega.

Krucifiksa, Krucifiksa,
raspeta ti znači ime.
Raspeta sebi, raspeta svijetu,
sve si rekla njime.

Verica Matić
Ogulin, 4. veljače 2021.

Pjesmu *Tvoje ime* napisala je Verica Matić iz Ogulina, nastavnica njemačkoga jezika u mirovini. Cijeli radni vijek provela je radeći u osnovnoj školi. U svojoj župi Uzvišenja Svetoga Križa u Ogulinu niz godina je idejno osmišljavala, izrađivala i izlagala panoje na kojima je riječju i slikom pratila liturgijsku godinu. Oduševljena je štovateljica Majke Marije Krucifikse Kozulić čije su sestre Presvetoga Srca Isusova više od 60 godina živjele i djelovale u župi Ogulin ostavivši svijetao i neizbrisiv trag. Kao animatorica na župnim katehezama, na zanimljiv je način kod vjeroučenika pobuđivala interes za Majku Mariju Krucifiksu i za njezin život i rad. Verica je napisala tekst za strip o Majci Krucifiksi u kojemu u pet nastavaka prati njezinu obitelj i djetinjstvo do 14. godine života. Do sada su objavljena dva nastavka u Godišnjaku Ženskog učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić s pravom javnosti.

Imenu Isusovu

Uhu, ustima, srcu,
Tvoje Ime je draga pjesma.
O tri puta slatko i sveto,
uvijek dragi Isuse.

Tko te zaziva s ljubavlju
svuda se osjeća kao u Nebu
i ne muče mu dušu više
jadne zemaljske ljubavi.

Ti koji su jači od vojske spremne za boj,
otjeraj u čas sve neprijateljske zasjede.

Tko se može oduprijeti ruci Svevišnjega?
Dođi mi upomoć, o pobjedonosno Ime.

Ti me rasvjetluj u sumnjama,
tješi me u nevoljama,
priteci mi u pomoć u najtužnijem času
prognanih sinova Evinih,
Ti me jačaj, Ti me diči
da bih mogla posjedovati tvoju slavu.

Marija Kozulić

Svakodnevno vas u molitvi prinosimo i povjeravamo Kristovu Srcu i zagovoru službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Drage sestre, hvala vam na svim vašim molitvama. Molim vas za mog L. da ga Bog vodi pravim putem, da prestane ponavljati greške i družiti se na krivi način s krivim prijateljima. Ima potrebu dokazivati se pa konstantno ulazi u neakve opasne rizike - molim se da to prestane. Da ga Bog što prije izvede na pravi put. Meni je sve to užasan stres, umorna sam, gubim vjeru i snagu. Molim za pomoć, vjeru i snagu da izdržim sve teške trenutke. Snagu sam izgubila, raspadnem se svako malo. Ostala mi je još vjera i molitva. Nadam se da će moje i vaše molitve biti uslišane. Još jednom hvala.

N., 4. listopada 2020.

Hvaljen Isus i Marija! Drage sestre, molim vašu pomoć u molitvama za moje dijete, molim premilu Majčicu Mariju Krucifiksu Kozulić da svrne pogled na moje dijete, na njezine teške i bolne rane, da joj predragi naš Otac nebeski iscijeli rane i odnese bol obiljem svoga blagoslova i ljubavi. Bože dragi, Oče naš, daj da joj se što prije obnovi koža, izbavi je od svih komplikacija i boli i vrati je normalnom životu po Kristu Gospodinu našem, Tvome sinu, po kome je sve moguće. Amen. Drage sestre, želim vam obilje Božjeg blagoslova, posebno obilje zdravlja i radosti. Hvala vam što se molite s nama i za nas. Neizmjereno zahvalna

Mama M., 12. listopada 2020.

Hvaljen Isus i Marija! Molim vas, drage sestre, za vašu molitvu da nađem posao. U ovoj pandemiji sve je grozno i posao je teško naći, a šaljem razne molbe svugdje i nikad ništa. Zato vas, drage sestre, molim da molite za mene da nađem posao. Bog vas blagoslovio.

Brankica, 29. studenoga 2020.

Hvaljen Isus i Majka Marija! Drage sestre, molim vas da molite za moju unuku Luciju da joj Gospodin i Presveto Srce Isusovo daju zdravlje duše i tijela. Molim vas da molite da je Gospodin ozdravi od skleroze kralježnice, molim vas da molite i za njezino psihičko zdravlje, molim vas da molite da je Gospodin blagoslovi i podari joj dobar i kvalitetan san te da je oslobodi treme koja je prati svaki dan kad treba ići u školu. Molim vas da molite za nju da se Božja volja ispunja u njezinu životu i da je Božja Mudrost i Providnost vode kroz život, ta tek joj je 16 godina. I ja neumorno molim za nju moćni zagovor Majke Marije Krucifikse Kozulić. Uzdam se u njezin zagovor. Hvala vam i Bog vas blagoslovio i obilato nagradio. Amen!

Baka, 6. listopada 2020.

Drage sestre, hvaljen Isus i Marija! Molim vas pomolite se da među mojom braćom dođe do opraštanja i da u njihovim srcima zavlada mir, molite se i za moju obitelj koja se nalazi u tjeskobnoj egzistencijalnoj situaciji. Hvala vam i neka vas dragi Bog blagoslovi.

Miroslava, 3. listopada 2020.

Hvaljen Isus i Marija! Drage sestre, najprije zahvaljujem na uslišanoj molitvi. Bila sam toliko očajna da sam gotovo odustala od borbe za sklad u obitelji. Mislila sam da je situacija bezizlazna. Ovime svjedočim svim ženama koje imaju sličnih problema da ne odustaju jer baš kada je najteže, događa se prijelomni trenutak. Bog počinje slagati mozaik događaja i popravljajući učinjenu štetu. Prepustiti valja Bogu da djeluje. Bitno je moliti od srca, iskreno, uporno, da zlo ode zauvijek. Sada vas molim da se molite za zdravlje moje drage majčice. Ima čudne simptome u glavi, nestabilnost, slabost, visok tlak, šećer i bojim se moždanih udara. Slijedi rendgen i CT. Bože, Ti znaš srce moje drage majke, njezinu toplinu i ljubav za svakoga. Bože, ti znaš kakav je život imala. Kako je nesebično njegovala pok. bolesnog oca do samog kraja, kako mi pomaže oko djece, kako ima veliko srce. Smiluj se da ima mirnu starost iako je ona za mene uvijek mlada. Moja draga majčica. Hvala vam, sestre, i neka vas prati Božji blagoslov.

Lili, 27. rujna 2020.

Drage sestre, na današnji dan, 29. listopada, Dan Majke Kozulić, moja sestra je dobila pozitivan nalaz na koronu. Molim vas da molite za nju.

Bernarda, 29. listopada 2020.

Drage sestre, molim vas, stavite me u svoje molite za preobraćenje mog supruga, za njegovo zdravlje, posao, financije, životni cilj, obiteljsku odgovornost i naš brak. Predajem svoga supruga, sebe i naš brak premilom Ocu našem nebeskom i molim njegovu zaštitu i njegov blagoslov. Po Kristu Gospodinu našem po zagovoru premile Majke Krucifikse Kozulić. Amen.

M., 30. studenoga 2020.

Hvaljen Isus i Marija! Drage sestre, molim vas, molite za mene i moju obitelj Božji blagoslov i zdravlje svih nas. Molim Te, dragi Bože, da se što prije svi okupimo nakon izolacija i bolesti. Čuvaj nas od sviju zala i bolesti, daruj nam zdravlje, mir i obiteljsku radost. Molim Te! Po Kristu Gospodinu našem po kome je sve moguće. Amen.

Mc, 1. prosinca 2020.

MILODARI ZA RAD POSTULATURE I PRETPLATE ZA GLASILO “RIJEČKA MAJKA”

Rad u Postupku za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić uzdržava se dobrovoljnim priložima štovatelja, molitelja i prijatelja Službenice Božje. I do sada je bilo dobročinitelja i podupiratelja rada na njezinu proglašenju blaženom i svima im svesrdno zahvaljujemo za svaki i najmanji dar. Za sve dobročinitelje dnevno molimo u svim našim zajednicama sestara Presvetog Srca Isusova.

Milodare za rad Postulature i pretplate za glasilo “Riječka Majka” slati na račun:

Družba sestara Presvetog Srca Isusova

Postulatura službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

HR – 51 000 RIJEKA, Pomerio 17

Kunski račun: HR 13 2340 0091 5106 2396 6

Uplata iz inozemstva:

HR 13 2340 0091 5106 2396 6

Privredna banka Zagreb d.d., 10 000 Zagreb, Radnička cesta 50, Hrvatska

Swift code: PBZGHR2X

Majka Marija Krucifiksa Kozulić činila je velika apostolska djela s vjerom u dobrotu Božju koja se očituje po dobroti ljudi. U tom duhu, poštovani i dragi čitatelji i štovatelji službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, obraćamo vam se ovom molbom.

Silvia Pezzino, Rijeka;
 Hrvoje Petrić, Rijeka;
 Massimo Milevoj, Labin;
 Snježana Nikolić, Kaštel Šućurac;
 Silvana Borovac, Rijeka;
 Kata Basta, Rijeka.

Srdačno zahvaljujemo svim dobročiniteljima, suradnicima i štovateljima službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić na velikodušnoj pomoći.

Sve vas u molitvi preporučamo zagovoru Službenice Božje. Dobroti vašega srca preporučamo i nadalje potrebe Postupka beatifikacije Službenice Božje.

Postulatura

Dan službenice Božje Marije Krucifikse

Prigodnim duhovno-formativnim sadržajem svakog 29. u mjesecu obilježavamo u našim zajednicama Dan naše utemeljiteljice, službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić.

Milosti primljene zagovorom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić možete javiti na sljedeći kontakt:

s. Dobroslava Mlakić,
postulatorica kauze za proglašenje
blaženom Utemeljiteljice

Družbe sestara Presvetog Srca Isusova

Pomerio 17, 51 000 Rijeka

e-adrese:

postulatura.m.k.kozulic@gmail.com

dobroslavam@yahoo.it

Mob. 098 951 4685

U samostanu Presv. Srca Isusova

(Rijeka - Pomerio 17)

Večernja u 17.15 sati

Krunica u 17.30 sati

Euharistijsko slavlje u 18 sati

Euharistijsko klanjanje

U Kući matici

Samostan "Nazaret"

(Rijeka - Cvetkov trg 5)

Cjelodnevno euharistijsko klanjanje

Euharistijsko slavlje u 18 sati

U Kući novicijata

(Zagreb - A. Alagovića 44)

Euharistijsko klanjanje

od 8.30 do 12 sati

U župi sv. Josipa

(Slatina)

Euharistijsko klanjanje

od 7.30 do 18.30 sati

Euharistijsko slavlje u 18.30 sati

U samostanu Bezgrješne

(Kraljevica - Strossmayerova 14)

Euharistijsko slavlje u 9 sati

u župnoj crkvi sv. Nikole

Euharistijsko klanjanje

od 18 do 19 sati

u kapelici samostana

U katedrali Navještenja BDM

(Gospić)

Euharistijsko slavlje u 18 sati

Euharistijsko klanjanje

Molitva za beatifikaciju službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Gospodine Bože,

Ti si odabrao

*Majku Mariju Krucifiksu Kozulić
da širi ljubav Tvoga Božanskoga Srca
među malenima i najpotrebnijima.*

*Proslavi svoju Službenicu čašću oltara
da nam bude primjer i zagovornica
na našem životnom putu i radu
za rast Tvoga Kraljevstva na zemlji.*

*Ponizno Te molim da mi
po njezinu zagovoru udijeliš milost
za koju Te sada posebno molim...*

*Po Kristu Gospodinu našem. Amen.
Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*

Naslovnica: Sv. Josip u Kući utemeljenja Družbe
Zadnja stranica korice: Hodočasnici iz Slatine zajedno sa sestrama

